

Ikt. sz.: NOB-40/6-2/2014.

NOB-1/2014. sz. ülés
(NOB-1/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Nemzeti összetartozás bizottságának**
2014. május 28-án, szerdán, 10 óra 13 perckor
az Országház Esterházy János tanácstermében (földszint 1.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
Elnöki bevezető, napirend megszavazása	5
Kövér László, az Országgyűlés elnökének üdvözlő beszéde	5
Kövér László üdvözlő beszéde.....	5
Felelősséggel és hűséggel! A nemzetegyesítés szükségessége és lehetősége - Előadó: Szász Jenő, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke	9
Szász Jenő elnök előadása	10
Külhoni helyzetkép: társadalmi folyamatok és nemzetpolitikai stratégia - Előadó: Dr. Kántor Zoltán, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet igazgatója... 17	17
Dr. Kántor Zoltán igazgató előadása.....	17
Egyebek.....	24

Napirendi javaslat

1. **Kövér László, az Országgyűlés elnökének üdvözlő beszéde**
2. **Felelősséggel és hűséggel! - A nemzetegyesítés szükségessége és lehetősége**
Előadó:
Szász Jenő, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke
3. **Külhoni helyzetkép: társadalmi folyamatok és nemzetpolitikai stratégia**
Előadó:
Dr. Kántor Zoltán, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet igazgatója
4. **Egyebek**

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Potápi Árpád János** (Fidesz), a bizottság elnöke
Bóna Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke
Szabolcs Attila (Fidesz), a bizottság alelnöke
Pánczél Károly (Fidesz)
Petneházy Attila (Fidesz)
Szászfalvi László (KDNP)
Kiss László (MSZP)
Ander Balázs (Jobbik)
Szávay István (Jobbik)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Kövér László, az Országgyűlés elnöke
Szász Jenő, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke
Dr. Kántor Zoltán, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet igazgatója
Pappné Farkas Klára főosztályvezető (Külügyi Igazgatóság - Nemzeti Integrációs Iroda)

Megjelentek

Dr. Veress László államtitkár, az Elnöki Titkárság kabinetvezetője
Dr. Bárány Tibor törvényhozási főigazgató-helyettes
Dr. Tóth Gábor külügyi igazgatóhelyettes
Ékes Ilona, a Nemzeti összetartozás bizottsága volt tagja
Csóti György, a Nemzeti összetartozás bizottsága volt tagja
Dr. Selmeczi Gabriella országgyűlési képviselő (Fidesz)
Szabó Vilmos, a Nemzeti összetartozás bizottsága volt tagja
Fráter Olivér, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnökhelyettese
Dr. Duray Miklós címzetes egyetemi docens
Dr. Vékás Domokos főosztályvezető-helyettes (Nemzeti Integrációs Iroda)
Vass-Prékopa Angéla (Nemzeti Integrációs Iroda)
Szabó Ádám (Nemzeti Integrációs Iroda)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 16 perc)

Elnöki bevezető, napirend megszavazása

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS (Fidesz), a bizottság elnöke, továbbiakban: ELNÖK: Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Képviselőtársaim! Engedjék meg, hogy sok szeretettel és nagy tisztelettel köszöntsek mindenkit a Nemzeti összetartozás bizottsága ünnepi alakuló ülésén. Külön köszöntöm dr. Kövér László házelnök urat, dr. Veress László államtitkár urat, az Elnöki Titkárság kabinetvezetőjét, dr. Bárány Tibor urat, a törvényhozási főigazgató-helyettest, dr. Tóth Gábor külügyi igazgatóhelyettes urat. Természetesen nagy tisztelettel köszöntöm körünkben a határon túli vendégeinket a Felvidékről, Kárpátaljáról, Erdélyből, Horvátországból és a Vajdaságból. Köszöntöm körünkben a Nemzeti összetartozás bizottságának volt tagjait: Ékes Ilona asszonyt és Csóti György urat. Köszöntöm körünkben azokat a civil szervezeti képviselőket, akik nemzetpolitikai, társadalmi szervezeteket képviselnek.

Természetesen nagy szeretettel köszöntöm képviselőtársaimat, bizottságunk régi és új tagjait. Köszöntöm Selmeczi Gabriella képviselő asszonyt, aki bár nem a bizottságunk tagja, de megtisztelte jelenlétével a bizottsági ülést. Köszöntöm a sajtó munkatársait!

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Az ünnepélyes alakuló ülésünk és a napirend elfogadása előtt kérem, hogy énekeljük el a Himnuszt és a Székely Himnuszt. *(Megtörténik.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérem, hogy foglaljanak helyet.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Megállapítom, hogy a bizottságunk határozatképes. A napirend elfogadása előtt szeretném jelezni, hogy az Egyebeket megelőzően a Szózáttal fejeznék be az ünnepélyes jellegű bizottsági ülésnek, és azt követően, egy-két perc után az Egyebek napirendi ponttal, adminisztratív dolgokkal folytatnánk tovább a bizottsági ülésünket.

Köszöntöm a 2. napirendi pontnál, illetve a 3. napirendi pontnál Szász Jenő urat, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnökét, illetve dr. Kántor Zoltán urat, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet igazgatóját.

Tisztelt Képviselőtársaim! Megkérdezem, hogy kik fogadják el a napirendi javaslatot. *(Szavazás.)* Köszönöm szépen.

Úgy látom, hogy egyhangúlag elfogadtuk.

Kövér László, az Országgyűlés elnökének üdvözlő beszéde

Máris rátérhetünk az első napirendi pontunkra. Még egyszer üdvözlöm körünkben Kövér László urat, az Országgyűlés elnökét, aki egyben bizottságunknak is a létrehozója, illetve kezdeményezője a létrehozásának, hiszen az ő hathatós közbenjárásának köszönhető, hogy 2010. december 23-án megalakult, illetve 2011. január 1-jén a Nemzeti összetartozás bizottsága el tudta kezdeni a munkáját a Magyar Országgyűlésben.

Tisztelt Elnök Úr! Átadom a szót, hogy tartsa meg köszöntő beszédét.

Kövér László üdvözlő beszéde

KÖVÉR LÁSZLÓ, az Országgyűlés elnöke: Köszönöm szépen, elnök úr.

Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Mindenekelőtt engedjék meg, hogy köszönetet mondjak elnök úrnak nemcsak a meghívásért és a lehetőségért, hogy szólhatok ezen az ünnepi bizottsági ülésen, hanem önmagában azért is, hogy eszébe jutott, hogy érdemes lenne egy ciklus kezdetekor egy ilyen bizottságnak ünnepi üléssel megkezdeni a munkáját. Azt gondolom, hogy ez egy követésre méltó hagyomány, és talán más bizottságok is elgondolkozhatnak rajta,

hogy érdemes-e ezt a maguk számára követendő példaként tekinteni. Egyébként ez a második bizottság, amelyikben ezt a lehetőséget megkapom; az első a Törvényalkotási bizottság volt, mely történetében az első ülésén vehettem részt. Ennek a bizottságnak - ahogy elnök úr szavaiból is kiderült - szerencsére ez már nem az első ülése, hanem van négy esztendő mögöttük, a négy esztendő minden pozitív és negatív tapasztalatával.

Hoztam egy szép kis ünnepi beszédet, ahogy egy ünnepi ülésre ez illik, de aztán, mire ideértem a dolgozószobámból, rájöttem, nincsen sok értelme, hogy ezt én most elmondjam, ezért inkább, ha megengedik, nem túl hosszan néhány, adott esetben lehet, hogy fésületlennek tűnő gondolatot mondanék el az elmúlt négy esztendőről és arról, hogy mi vár ránk a nemzetpolitikában, és hogy mihez kívánok én egyrészt jó munkát ennek a bizottságnak, másrészt házelnökként és úgy is, mint a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fórumának elnöke, de úgy is, mint egyszerűen csak egy közéleti ember, miben kérem a bizottság együttműködését, közreműködését, tevékenységét.

Azzal kezdeném a mondandómat, hogy 2014-et írunk, azaz ebben az esztendőben emlékezünk meg az I. világháború kitörésének a 100. évfordulójáról. Amikor ez a parlament befejezi a munkáját, letelik a ciklus, 2018-at fogunk írni, amikor a háború befejezésének 100. évfordulójához érkezünk, és mindössze két évre vagyunk attól, hogy az ország '18-as szétesését 100 évvel ezelőtt megpecsételték egy békediktátummal, ami ennek a bizottságnak tulajdonképpen a létét indukálta, és ebben a 100 év óta fennálló problematikában rejlik ennek a bizottságnak az indokoltsága.

Mégis - ugyan ezt négy évvel ezelőtt is megtettem volna, sőt meg is tettük -, itt és most, miután a bizottság tagjainak jelentős része új, hadd emlékeztessen mindannyiunkat arra, hogy azért hoztuk létre - hál' istennek nem volt különösebb vita ennek a bizottságnak a létjogosultságát illetően -, azért hoztuk létre ezt a bizottságot majdnem négy esztendővel ezelőtt, mert húsz év után levontuk a tanulságait annak, hogy az ország széteséséből és a nemzet szétdarabolásából fakadóan az állandó erkölcsi és politikai kényszerként itt lévő ügy, a magyarság ügye nem a külügyek része, az ezzel való foglalkozás nem külügyi feladat, hanem egy olyan belügy, amelynek természetesen vannak külügyi vonatkozásai is. De elsősorban mégis csak belügy, azaz úgy kell tekintenünk, ha komolyan vesszük a saját szövegeinket a nemzetegyesítésről, úgy kell tekintenünk az elszakított nemzetrészekkel való foglalkozást, mint a nemzet belügyét, és ekként kell hozzá viszonyulni.

Azt gondolom, a törvényhozásban létrejött fejlemény bizonyos értelemben az államigazgatásban még várat magára. Huszonegynéhány éve nem találjuk a megfelelő formát arra, hogy hogyan és miképpen kéne a határok fölött átnyúlóan, a határokat tiszteletben tartó módon a nemzeti egyesítés feladatához, programjához szabni az ennek a végrehajtására rendelt államigazgatást. Remélem, hogy előbb-utóbb közös, együttes erővel ezt a munkát is el tudjuk végezni. Ez nem érinti annak a huszonegynéhány-éves tevékenységnek az értékítéletét, egyáltalán az ítéletét, ami azért mégis a nemzetpolitikában történt, zajlott, inkább egy eszköz ennek a politikának a végrehajtásában. Ha jó az államigazgatási szerkezet, akkor nyilvánvalóan egyszerűbb és könnyebb az előttünk álló munkát elvégezni, mint akkor, amikor maga a struktúra akadályozza ezt. Ezt azért hoztam elő, hogy akkor szóljak megint az előző 4 év elvégzett munkájáról meg ebből fakadóan a következő 4 év terveiről, mert szerintem egy korszakhatárhoz érkeztünk el a nemzetpolitikában.

A választók 2010-ben eldöntötték azt a kérdést, hogy van-e egységes magyar nemzet vagy nincs. Ez most így lehet, hogy furán hangzik az én számból, merthogy mit volt azon eldönteni, de ha valakit az elmúlt néhány esztendő nagyon megzavart, és elfelejtette volna, hogy mi zajlott itt e tekintetben a politikában, a belpolitikában az elmúlt több mint két évtizedben, akkor azért emlékeztetném önöket arra, hogy igenis

voltak és vannak is, akik egyáltalán azt is elvitatják, hogy egységes magyar nemzet létezik. Emlékeztetném önöket arra, hogy a 2002-t megelőző 4 esztendő nemzetpolitikájának egyik legfontosabb eredményét jelentő státusztörvényből a 2002 utáni szociálliberális kormányzat egy tollvonással törölte az egységes magyar nemzetre utalást, mintegy jelezve a maga hozzáállását, hogy ilyen nincs is, tehát ez úgy ahogy van, fikció. És voltak meg vannak olyan álláspontok is, amelyek meg azt mondják, hogy az egységes magyar nemzet újrateremtése, újjáélesztése, a határok fölötti nemzetegyesítés, nemzeti integráció az illúzió a szónak abban az értelmében persze, hogy valamikor létezett meg bizonyos értelemben ma is létezik magyar nemzet, de egységesnek már nem mondható, az elmúlt 90 év megtette a maga hatását, és szociológiai értelemben a nemzet szétverődött, hovatovább elérkezünk majd arra a pontra, ha egyáltalán még ezek a közösségek megmaradnak, és nem tűnnek el a többség 90 év óta konzekvensen zajló homogenizálási politikája eredményeképpen, hogy ezek önálló kvázi nemzetek lesznek, amelyeknek a kultúrája, a nyelve gyökereit tekintve hasonló ugyan az anyaország nemzetével, de valójában mégis nemzeti értelemben is egy önálló közösségnek kell őket tekinteni. Szerintem ezeket a vitákat döntötte el a 2010-es választás, és ezeket a vitákat döntötte el az elmúlt 4 esztendő is, megerősítve, gyakorlati politikává alakítva azt a döntést, amely ebben a tekintetben is a választási eredményben tükröződött.

Abban az értelemben vagyunk korszakhatáron, tisztelt képviselőtársak, hölgyeim és uraim, hogy ugyanakkor az elmúlt 4 esztendőben elvégeztük a szimbolikus térben elvégezhető munka nagy részét. Természetesen a honosítási folyamat nem áll le 2014-gyel, sőt reményeink szerint hasonló ütemben, mint az elmúlt 4 esztendőben ez megfigyelhető volt, folytatódni fog. Természetesen nem elképzelhetetlen, hogy a szimbolikus törvényalkotás tekintetében még lesznek javaslataink a következő 4 esztendőben is, és azt sem állítom, amit ezzel mondani akarok, hogy csak és kizárólag a szimbolikus szférában értelmezhető eredménye volt a nemzetpolitikának az elmúlt 4 esztendőben, ez koránt sincs így, nem is így gondolom, de végül is mégis csak vegyük számításba, hogy elfogadtuk a nemzeti összetartozásról szóló törvényt, elfogadtuk az új Alaptörvényt, ami világosan és egyértelműen rendelkezik a mindenkori magyar állam felelősségéről és ebből fakadó kötelezettségéről az elszakított nemzetrészekhez való viszonyában, elfogadtuk a kedvezményes honosításról szóló törvényt, és ehhez mellérendeltük a választójogi reformot, ami bizonyos értelemben és persze nagyon nagyvonalúan, de mégis csak elvégezte a nemzet közjogi újraegyesítésének az adott körülmények között megvalósítható formában a munkáját. Ez, azt gondolom, többé-kevésbé ki is merítette a tartalékait, a lehetőségeit, és a következő négy esztendőben ilyen típusú látványos törvényalkotásra nem érdemes számítani, merthogy nem nagyon lesz erre lehetőségünk, de ez nem azt jelenti, hogy a következő négy esztendőben kevesebb munkánk lenne, pont az ellenkezőjét gondolom. A következő négy esztendőben a kormánynak mindenképpen - hogy aztán ennek törvényhozási konzekvenciái lesznek-e vagy sem, azt részben éppen az önök bizottságának kell majd megítélnie -, a következő négy esztendőben a gyakorlati apró munka sokkal kevésbé látványos, és sokkal több pénzt igénylő, sokkal több erőfeszítést és innovációt igénylő munka áll előttünk, hogy hogyan lehet valóban a nemzet szövétét újra összeszóni - mindezt úgy, hogy figyelembe vesszük az 1920 óta kialakult nemzetközi jogi viszonyokat -, és hogyan lehet nemcsak a magyar állampolgárokat, akik a kedvezményes honosítás lehetőségével éltek, hanem a magyar nemzet Kárpát-medencében élő minden egyes tagját a népjólét, azaz az egészségügy, szociális ellátás, az oktatás és a kultúra és a gazdaság vérkeringésébe bevonni. Azt gondolom, hogy ez egy óriási feladat, ami tekintetében az elmúlt húsz évben nincs okunk arra - pártállástól és kormányzatoktól függetlenül nincs okunk -, hogy nagyon büszkék legyünk mindarra, amit elértünk.

Ismerjük mindannyian a múltat - erre részben utaltam is a státusztörvény kapcsán -, tehát megvan arra a magyarázat, hogy miért adósa ezzel a munkával mind a mai napig a magyar állam és a magyar anyanemzet azon közösségeknek, amelyeket tőlünk elszakítottak. Tehát nem szeretném magunkat sem mentegetni, sem pedig felidézni azokat a politikai vitákat, amelyek tükrözték, hogy sajnos nem volt e tekintetben konszenzus, hanem a lényegét szeretném ebből kiemelni. Úgy tűnik - és ez a bizottság e tekintetben azt gondolom, hogy tiszteletre méltó négy eszterdőt mondhat magáénak -, hogy legalább egy bizonyos körben egyfajta konszenzus mindenképp kialakult, hogy mi a teendő, és legalább az alapkérdésekben immáron nem lehet és nem is érdemes újra vitát nyitni.

Azt szeretném ettől a bizottságtól kérni, hogy ebben a munkában - amire utaltam, aminek, mondom még egyszer, a végrehajtó hatalom a felelőse - neki kell ennek a munkának a nagy részét elvégezni, és ebben a munkában legyen adott esetben kezdeményező, figyelemfelhívó, és - a klasszikus funkcióját is gyakorolva - ellenőre a kormánynak, a végrehajtó hatalomnak. Ez a bizottság egyébként is, valószínűleg a munka terhének a jelentős részét nem abban a formában fogja majd realizálni, hogy különböző törvényjavaslatokat véleményez, azokhoz nyújt be módosító indítványokat, bár ne felejtsük el, hogy minden törvénynek lehet nemzetpolitikai vonatkozása. Tehát külön figyelmébe ajánlom a tisztelt bizottsági tagoknak, hogy ne bízzák magukat okvetlenül frakciótársaik azon részére, úgy értem, hogy ne hárítsák át a felelősséget azokra, akik egy-egy szakpolitikai javaslatot gondolnak, hanem a saját szemüvegükön keresztül is olvassák el ezeket az előterjesztéseket, hogy vajon az előterjesztők nem felejtettek-e ki belőle valamit, aminek igenis ott lenne a helye. De mégis azt gondolom, hogy ez a tevékenysége, ez a funkciója ennek a bizottságnak talán inkább másodlagos lesz ahhoz képest, hogy a végrehajtó hatalmat ellenőrizze a tekintetben, hogy mit valósít meg abból a hirdetett céljából, hogy a magyar nemzet szövedékét ismét egységessé kell tenni a fennálló körülmények között, és a magyar állam teherbíró képességével arányában, természetesen.

Ha már a magyar állam teherbíró képességének az arányait emlegettem, vagy a lehetőségeit, a kereteit, a korlátait, akkor ajánlom tisztelt figyelmükbe, hogy végezzenek egy nemzetközi összehasonlítást arra vonatkozóan, hogy a környező államok közül - ne menjünk ettől messzebb, csak a környező államoknál maradjunk -, a környező államok közül mely állam költségvetése, mekkora részt szán a saját nemzeti közösségeire, melyek nem az anyaország területén élnek, s ezt arányosítsák annak az államnak a költségvetéséhez vagy gazdasági teherbíró képességéhez - vagy ahogy szokták mondani népies nevén, a GDP-jéhez -, és emellé rakják oda a magyar állam elmúlt 20-24 éves teljesítményét, és akkor le tudják vonni a konzekvenciákat, hogy sokat tettünk-e vagy keveset.

Hogy egy másik összehasonlítást ajánljak a figyelmükbe, számolják össze - hozzáférhető adatok alapján azt hiszem, ez könnyen megtehető -, hogy csak az Erdélyből Magyarországra áttelepült orvosok a képzési költségek megtakarítása révén mekkora összeggel, mekkora tőkével járultak hozzá - most csak az anyagiakról beszélek, nem az egyebekről -, mekkora tőkével járultak hozzá a magyar költségvetés működtetéséhez, pontosabban mekkora mértékben tehermentesítették a magyar költségvetést. Ezt számolják össze, ez forintban kiszámolható, és megint tegyék mellé azt az összeget, amit az elmúlt 24 évben a magyar kormány különböző célok mentén, különböző formában a határon túli magyar közösségekre költött, és megint kapnak egy arányszámot, amelyből megint különböző következtetéseket lehet levonni.

Tehát számos jobbnál jobb javaslatom lenne még, hogy mivel tudna a tisztelt bizottság foglalkozni, de azt gondolom, ha ezeket folytatnám, akkor túllépném az udvariasság számomra kötelezően előírt szabályait, mert ugyan házelnök vagyok, de ebből nem következik az, hogy nekem kellene megszabni a bizottság teendőit, pláne

azért, mert azt gondolom, hogy ezt önök pontosan tudják, önmaguktól is, hogy mi lesz a teendőjük.

Még egy megjegyzést a végére hadd tegyek: azt gondolom, hogy a 2014-es választás is bír egyfajta eligazító erővel, ugyanis nemcsak 2010-ben döntöttek el a választók sok mindent, részben a nemzetpolitika alapvető kérdéseit is, hanem 2014-ben is döntöttek. Nem is elsősorban a magyarországi választókra gondolok, hanem itt és most, e bizottság színe előtt a kedvezményes honosítás lehetőségével élő új állampolgárok, új szavazók döntésének az arányaira gondolok. És még mielőtt valaki esetleg rossz hangulatban hallgatná azt, amit mondok, szeretném, ha nem az elfogultság hangját hallaná ki a mondataimból, hanem megpróbálná tárgyilagosan fogadni mindazt, amit én szeretnék javasolni.

Azt kérem a bizottság minden tagjától és az általuk képviselt minden párttól, hogy ennek a választási eredménynek az okairól gondolkodjon el. Nem az az érdekes ebben a választási eredményben, hogy mely pártra adták elsősorban a szavazataikat a határon túli közösségek magyar állampolgárságú tagjai, hanem inkább az a lényeg benne, erre szeretném, ha a figyelmük összpontosulna, és ezen gondolkodnának el, hogy milyen politikára adták, és milyen politikára nem adták a voksukat. Ha ezt jó szívvvel, a választók iránti tisztelettel és alázattal értékelik, akkor azt gondolom, hogy az a konszenzus, ami itt bizonyos mértékig kialakult négy évvel ezelőtt, az a konszenzus bővíthető nemcsak a nagy általánosságok szintjén, hanem a konkrét tartalmi munka gyakorlatában is. Ezt kívánom önöknek, és ha szabad, a magam szerény hozzájárulásaként a következő négy esztendő munkájához ezt szerettem volna hozzátenni.

Egyebekben pedig állok a bizottság rendelkezésére, és amikor úgy érzik, hogy valamilyen elhárítandó akadály áll az önök munkavégzése előtt, és ennek az elhárításához én hozzá tudok járulni, akkor elnök urat kérem, hogy a bizottság bármely tagja - pártállásra tekintet nélkül - forduljon hozzám, s ha módomban áll, akkor természetesen mindent meg fogok tenni ennek érdekében, mert ha más nem derült ki abból, amit az elnök úr felvezetésképpen az én szerepemről elmondott, akkor talán az kiderülhetett, hogy nekem nemcsak ez a bizottság a szívügyem, hanem az az ügy is, amit ez a bizottság a maga eszközeivel szintén szolgálni kíván. Én ehhez a szolgálathoz kívánok jó erőt, egészséget és Isten áldását! Köszönöm szépen a lehetőséget, hogy szólhattam. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen elnök úr köszöntő beszédét és jókívánásait. Azt gondolom, ezekkel a gondolatokkal élni fogunk, és a magunk minden erejével törekszünk arra, hogy úgy a bizottságon belül, mind a frakciókon belül a konszenzuskeresés, a kompromisszumkészség meglegyen, és minél inkább közösen tudjuk kialakítani a véleményünket a nemzetpolitikai kérdésekben. Úgy gondolom, az elmúlt 4 esztendőben ez sokszor nagyon jól működött.

Köszönöm szépen még egyszer a köszöntőt, és kérem az elnök urat, ha tud, akkor a bizottsági ülés további részében is maradjon velünk.

KÖVÉR LÁSZLÓ házelnök: Elnézést, elnök úr, hogy ismét magamhoz ragadom a szót. Nem ígérem, hogy a bizottsági ülés teljes hosszában részt veszek, de ameddig időm engedi, örömmel teszem ezt is. Előre is elnézést kérek, ha egyszer csak szépen kisonok a tereméből, akkor azt ne vegyék udvariatlanságnak.

Felelősséggel és hűséggel! A nemzetegyesítés szükségessége és lehetősége - Előadó: Szász Jenő, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Rátérünk a második napirendi pontunkra: Felelősséggel és hűséggel! A nemzetegyesítés szükségessége és lehetősége. Előadó: Szász Jenő, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke. Át is adom a szót.

Szász Jenő elnök előadása

SZÁSZ JENŐ, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke: Tisztelt Házelnök Úr! Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Urak! Kedves Hölgyeim és Tisztelt Uraim! Mindenekelőtt megköszönöm elnök úrnak a lehetőséget, hogy intézetünk az alakuló ülésen bemutatkozhat, és köszönöm Fráter Olivér elnökhelyettes úrnak és Duray Miklós egyetemi docens úrnak, hogy elkísértek a mai találkozóra.

A XX. század a magyar nemzetet történelmi szállásterületeivel együtt a Kárpát-medence, Európa és a világ számos államába kényszerítette és szórta szét. 2020-ban lesz egy évszázada annak, hogy minden 10 magyar emberből 3 idegen államok fennhatósága alá került. Tovább nehezítette a Kárpát-medencei magyarság sorsát, hogy a második világháború következményeként létrejövő szocialista és kommunista rendszerek hivatalos állampolitikává emelték a határaikon belül rekedt nemzeti közösségek beolvasztását, így a magyar nemzeti közösség beolvasztását is. Az elmúlt 20 év tapasztalata, hogy az anyaország határain kívüli politikai képviseletek a demokratikus rendszerekben nem tudták megakadályozni a külhoni magyar közösségek irányított asszimilációját, a kulturális, oktatási lehetőségek tudatos korlátozását, a közösségi jogok folyamatos térvészését, annak kodifikációs hiányát és esetenként nemzettársaink fizikai ellehetetlenítését sem.

„Lélekben 15 millió magyar miniszterelnöke kívánok lenni.” - mondta 1990-es kinevezésekor Antall József néhai miniszterelnök a rendszerváltás utáni első miniszterelnöki megnyilatkozásában. A valóságban azonban akkor is inkább már csak 14 millió magyar élt a nagyvilágban. A Kárpát-medencében, ahol az őshonos magyarság él, ma már csak 10,7 millióan vallják magukat magyarnak. Már a 2001-es népszámlálási adatok is megrázóak voltak, hiszen mindössze 11,8 millióra tették a Kárpát-medencei magyarság számát. Míg Magyarországon valamivel több, mint 9,4 millió magyar volt, addig Erdélyben, 1,41 millió, Felvidéken 520 ezer, Délvidéken 293 ezer, Kárpátalján pedig 151 ezer magyar lelket számláltak.

A teljesebb kép érdekében érdemes azonban egy kis történelmi kitérőt is tenni. Ha Mátyás király idejében 85 százalék is volt, az újkorban a magyarság aránya a Kárpát-medencében sosem haladta meg az összlakosság 55 százalékát. A jelenlegi 40 százalékos arány közel hasonló az 1784-es adatokhoz. Igaz, II. József alatt még csak 3,5 milliót tett ki a magyar nemzet, ezt követően azonban a XIX-XX. század fordulójáig lassan, de biztosan emelkedett a magyar lakosság aránya. Míg 1880-ban a népesség 46,6 százaléka, addig 1910-ben 54,5 százaléka vallotta magát magyarnak a Kárpátok között. Számszerűsítve ez akkoriban 9,9 millió magyart jelentett. Valószínűleg az akkori nemzetpolitikának köszönhetően ez volt a százalékban kifejezhető maximuma. Ezt követően viszont a XX. századi történelem folyamánként folyamatos hanyatlásnak vagyunk tanúi és elszenvedői.

2011-ben Magyarországon és a legtöbb hazánkkal szomszédos országban népszámlálást tartottak, és ez lehetőséget biztosít arra, hogy viszonylag friss adatokra alapozva áttekintsük, hogy az elmúlt két évtizedben a nemzetiségi önbevallásra vonatkozó adatok kapcsán milyen változások zajlottak le a Kárpát-medencében, vagyis azokon a területeken, amelyek az első világháborúig a Magyar Királyság részét képezték. Érdekes módon a legnagyobb csökkenést 2011-ben éppen a magyarországi adatok mutatják. Miközben Magyarország lakossága némileg csökkent, és a 10 milliós küszöb alá került, a magukat magyarnak vallók száma mindössze 8,3 millió lett, ami 83,7 százaléka a teljes lakosságnak.

De vajon hol a maradék 16,3 százalék? Mivel a válaszadókat nem lehetett kötelezni, hogy nemzeti hovatartozásukat vallják meg, a dilemmára nehéz kielégítő választ találni. A magukat valamely nemzetiséghez tartozónak vallók száma ugyanis mindössze 555 ezer volt. A külhoni magyar közösségek csökkenő száma még úgy is drámai, hogy az adott ország többségi nemzetéhez tartozók száma is fogy. 10 év alatt, tehát a rendszerváltás utáni második évtizedben eltűnt közel 178 ezer erdélyi, 62 ezer felvidéki, 40 ezer délvidéki és hozzávetőlegesen 10 ezer kárpátaljai magyar. Mivel a demográfiai trendek csak hosszú távon változnak, 2021 körül várhatóan már 10 millióan sem lesznek, akik magyarnak vallják magukat a történelmi Magyarország területén. Igaz, ez nagyrészt attól is függ, hogy az anyaországban hogyan állnak hozzá az emberek ennek a kérdésnek a megválaszolásához, mint ahogy ezt a 2011-es népszámlálás is mutatja. Míg a teljes Kárpát-medence lakossága 25,7 millió, a magyarok ennek 40,5 százalékát teszik ki, azaz hivatalosan - igaz, más országok statisztikáira is hagyatkozva - 10,4 millióan vagyunk. A különböző számítások szerint évente egy kisebb vagy éppen nagyobb településsel lesz kevesebb a Kárpát-medence magyar lakossága. Még úgy is túl nagy ez a szám, hogy számításba vesszük a szomszédos országok számlálóbiztosainak hajlamát a magyarok számának csökkentésére, vagy épp az ott élők félelmét nemzetiségük megvallásáról. Az előrejelzések alapján néhány évtizeden belül Magyarország lélekszáma további fél millióval fog csökkenni, a külhoni magyarság soraiban az asszimiláció és a Kárpát-medencéből való kivándorlás miatt több százezer főre becsülhető veszteség várható. *(Kövér László elhagyja az üléstermet.)*

Tisztelt Házelnök Úr! Hölgyeim és Uraim! A bajok orvoslása nem lesz egyszerű, de kiindulópontként talán azt kell figyelembe vennünk, hogy a Kárpát-medencében az itt élő nemzetiségek közül még mindig mi, magyarok vagyunk a legtöbben. Hangsúlyozom, a Kárpát-medencében még mindig mi, magyarok vagyunk a legtöbben. A XXI. század különleges kihívást tartogat a Kárpát-medencében élő magyarság számára. Ezt a különleges kihívást nemzetegyesítésnek hívják, nemzetegyesítésnek hívjuk, melyhez majd 100 évnyi saját beidegződést is meg kell haladnunk úgy, hogy közben kevés külső támogatást remélhetünk. A következő évtizedekben Európában felértékelődik majd a nyelv- és kulturális homogenitás, mint a társadalmi és gazdasági stabilitás alapvető tényezője. A nemzetegyesítésnek, azon túlmenően, hogy segít megőrizni és erősíteni a nemzeti identitástudatot, elsősorban a szülőföldön való boldogulást kell a magyar emberek számára megteremtene. Az európai és a NATO-integráció után 2010-ben végre elkezdődhetett a nemzetegyesítés korszaka. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy soha vissza nem térő történelmi pillanatokot élünk, élhetünk meg a Kárpát-medencében. Ahhoz, hogy a magyarságnak esélye maradjon megőriznie, jobb esetben egyes régiókban ismét benépesítenie ősei szállásterületét, a következő évtizedekben a magyar humánvagyon felelős megóvására, gyarapítására van szükség.

A nemzeti kormány és Országgyűlés megteremtette a nemzetegyesítés négy alappilléret, amely egy úgynevezett nemzetközösség felépülése érdekében közjogi lehetőséget kínál szétszóratott világnemzetünk számára. Ezek az alappillérek a következők. Habár elnök úr ezt felsorolta, de talán, mint külhoni magyar ember, székely ember, inkább a hála szavával, én még egyszer megteszem ezt. Ezek: a nemzeti összetartozás melletti tanúságtételről szóló törvény, a kettős állampolgárságról szóló törvény, Magyarország Alaptörvénye, valamint az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvény.

Magyarország Alaptörvénye Alapvetésének D) cikkelye kimondja: „Magyarország az egységes magyar nemzet összetartozását szem előtt tartva felelősséget visel a határain kívül élő magyarok sorsáért, elősegíti közösségeik fennmaradását és fejlődését, támogatja magyarságuk megőrzésére irányuló törekvéseiket, egyéni és közösségi jogaik érvényesítését, közösségi önkormányzataik

létrehozását, a szülőföldön való boldogulásukat, valamint előmozdítja együttműködésüket egymással és Magyarországgal.” Mindezeknek megfelelően a legfrissebb hozzáférhető adatok szerint 2014 márciusa végéig 610 ezer honosítási kérelem érkezett, ebből 560 ezren tették le az esküt. A Nemzeti Választási Iroda szerint 128 ezer 378 érvényes szavazat érkezett a magyarországi lakcímmel nem rendelkezők részéről. Közülük - és ez talán ebben a körben nem okoz felesleges polémia - 122 ezer 588-an, a voksolók 95,49 százaléka szavazott a Fidesz-KDNP-szövetségre.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Az imént felsorolt történelmi kényszerek és adottságok tették szükségessé egy, a világ magyarságával egységesen törődő intézet megalakítását, mindezt Budapesten, hiszen Bukarest, Pozsony, Kijev vagy éppen Belgrád ellenérdekelt a külhoni magyar nemzeti közösségeink ügyeiben. A magyar kormány a 346/2012. számú rendeletével létrehozta a Nemzetstratégiai Kutatóintézetet, amelynek alapvető feladatai arra irányulnak, hogy a XX. század zivataros eseményei miatt a Kárpát-medence számos országában és a világban szétszóródott több millió magyar ember önazonosságát, vallási, nyelvi, kulturális hagyományait megőrizve, szülőföldjén maradjon.

A Nemzetstratégiai Kutatóintézet feladata egy olyan közép- és hosszú távú stratégia megfogalmazása, amely a XXI. század kínálta megoldásokkal eléri, hogy a Kárpát-medencében és a világban szétszórtan élő magyarok szellemi, érzelmi és gazdasági energiája végre összeadódjon. A megnövekedett eszközrendszer ugyanis lehetőséget kínál arra, hogy a közép-európai hagyomány, érték-közösség és történelmi emlékezet még élő és szervesen létezők elméjét érthetően, vonzóan és hatásosan újra tudjuk szólni. A mi értelmezésünkben a nemzetegyesítés egy szervesen működő összehangolt kapcsolatrendszert, kisebb egységek nagyobb egységekbe való tömörülését, tömörítését, vagy egy kisebbnek a nagyobbba való beilleszkedését, beillesztését jelenti. Rosszabb esetben, ha bizonytalanná válik az értelmezhetősége, olyan társadalmi kapcsolatokat befolyásoló következménnyel járhat, amely az érintettek körében az egyik oldalon a rossz szándék meglétét sugallhatja, a másik oldalon a félelemkeltésre adhat okot, vagy tiltakozást válthat ki.

Legyen erre példa az európai integráció, amely egyfelől a II. világháborúban kialakult, szinte áthidalhatatlan ellentétek feloldásaként - példa erre a Szén- és Acélközösség, később a nyugat-európai Közös Piac -, majd ezt követően az 1957-es Római Szerződéstől számítva a kétpólusú világ ellenpontjaként volt értelmezhető. Mikor azonban az Európai Unió Lisszaboni Szerződését a nemzetek egyediségének vagy az államok önállósága korlátozásának is kezdték értelmezni, vagy már értelmezhető is, ellenállást gerjesztett. A magyarság esetében a nemzeti integráció egy olyan állapot helyreállításának az elméleti lehetőségeit vetíti elénk, ami a korábbi, a történelmi állam szétdarabolása előtti nemzeti egységnek állampolitikai következmények nélküli helyreállítását célozza. A magyarság egyesítése tehát a nemzeti szétfejlődéssel szembeesülő szándékot vagy cselekvést jelenti.

Más feladattal állunk szemben a Kárpát-medencében és megint más feladattal azon kívül. A medencén belül egyaránt fontos a tudati állapot és a műveltség megszerezhetőségének a körülménye, valamint a gazdasági, társadalmi érvényesülés lehetőségének az összekapcsolása. Ezek a szempontok nem választhatók el egymástól, de osztályozhatók. A tudati és a gazdasági-társadalmi vagy a műveltségi és gazdasági társadalmi érdekek, irányultságok párhuzamosan működtethetőek. Amennyiben a gazdasági, más értelemben a társadalmi érvényesülés lehetősége elválik a tudati összetartozástól vagy a nemzeti műveltségtől, vesztesre állunk.

A magyar világszóróvánnyal kapcsolatban is lehet osztályozni a feladatokat. Az '56-os, illetve a hozzájuk felzárkózott emigráció más megközelítést igényel, mint az 1980-as évek vége felé, majd a rendszerváltozás után létrejött gazdasági emigráció. A közeli szóróvány is más módszertani megközelítést igényel, mint a korábbi politikai

vagy a későbbi gazdasági emigránsok közösségei, elsősorban azért, mert más a társadalom lélektani helyzete a csehországi vagy baltikumi magyar szórványnak, ami az államok átalakulása során vált azzá, ami lett, és más annak a csoportnak, kisközösségnek a lélektani állapota, amelyik tudatosan vállalta az emigrációt vagy az elmenetelt.

Kiemelt nemzetstratégiai feladatnak tekintjük, hogy a magyarországi közigazgatásban is tudatosítsuk a nemzetegyesítés fogalmát és értelmét. Fontos, hogy mindenki értse és érezze, a politikai, katonai és gazdasági integrációk után eljött az ideje a nemzet egyesítésének is, értse és érezze, hogy az egységesülő európai közösségi térben - házelnök urat idézve - nincsenek többé határon inneni és túli magyar ügyek, csak közös magyar ügyek vannak, amelyekben minden magyar felelős minden magyarért.

A magyarság szétszórásának hátrányai korunkban előnnyé változtathatók, feltéve, ha a szétszabdalt magyarságot képesek vagyunk egyetlen jól működő gazdasági övezetté és hálózattá szervezni, amelyhez a legnyilvánvalóbb megoldási keret a Kárpát-medencei méret. Az új nemzeti erőforrás hasznosítása elméleti és gyakorlati módszereinek kidolgozása, rendszerbe foglalása a Nemzetstratégiai Kutatóintézet lehetősége és felelőssége. A 2013 februárjában megfogalmazott kormányzati szándéknak megfelelően megalkottuk a Kárpát-medencei magyar nemzetközösség összehangolt fejlesztési programját, melyet uniós fejlesztési alapok, magyarországi költségvetési források és piaci befektetők összehangolt felhasználásával szeretnénk megvalósítani. Ez a célkitűzés egy olyan egymást segítő és erősítő összehangolt Kárpát-medencei rendszer, olyan stratégiát és akcióprogramot feltételez, amelyet a XXI. század megváltozott körülményei között kell majd végrehajtanunk.

Egy szó mint száz, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet küldetése a nemzetegyesítés magasztos célját szolgálni. Jelszavainknak a felelősséget és a hűséget választottuk. Ha kezemben tartom a Bibliát, akkor saját értelmezésem szerint a Szentírás Istennek az ember iránti magatartását a hűséggel jellemzi - bízom benne, hogy a nagytiszteletű úr nem fog megcáfolni -, a felelősséget pedig Isten megszólítására az ember válaszaként értelmezzük. Mindez arra biztat bennünket, hogy erre a két értékre valamennyien fölépíthetjük az egész életünket. A felelősségre, illetve a hűségre bátran hagyatkozhatunk a megpróbáltatások idején is. Ha Isten a teremtéskor az emberekre a Földet bízta, akkor ránk, magyarokra, minden bizonnal állíthatom, a Kárpát-medencét bízta. Ezért mindannyiunk közös feladata, hogy szolgáljuk, gyarapítsuk, óvjuk, és adjuk át gyermekeinknek, unokáinknak őseink szállásterületét, a Kárpát-medencét. Ezért a mi közös programunk a Kárpát-haza program, és mindezt felelősséggel és hűséggel kívánjuk szolgálni. Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

Ha megengedi, tisztelt elnök úr, akkor én a képviselő uraknak, a bizottság tagjainak hoztam bemutatkozó anyagot, és azt is elmondom önöknek, hogy elkészült a Kárpát-medence fejlesztési koncepciója - amit a Magyar Országgyűlés tavaly ősszel elfogadott országos területfejlesztési koncepció gerincére építettünk -, kiterjesztve azt a Kárpát-medencére, 2030-as kitekintéssel, és a nemzetegyesítési fejlesztési programja, amelyik 2014-20-as időszakra szól. Ezt megfelelő időben természetesen a bizottság elé fogom hozni, amikor elnök úr ezt lehetővé teszi. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, elnök úr, a tájékoztatóját.

Tisztelt Bizottság! Tisztelt Képviselőtársaim! Szeretném elmondani azt, hogy a kutatóintézet bemutatkozó látogatására, illetve majd egy olyan napirendi pontunk is lesz, amelyre a közeljövőben sor kerül. Erre egyébként az előző ciklusban is sort kerítettünk volna már két alkalommal is, sajnos a véletlen közbeszólt, ezért nem tudtuk az elnök urat meghallgatni. Természetesen nem mondhatom azt, hogy ne

legyenek kérdések, hozzászólások, viszont szeretném kérni képviselőtársaimat, hogy ha ilyen van, akkor viszonylag röviden tegyük ezt meg, hogy az ünnepélyes jelleget meg tudjuk őrizni.

Van-e hozzászólás, kérdés? *(Jelzésre:)* Igen, Szávay képviselő úr.

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen.

Tisztelettel köszöntöm a bizottságot, az elnök urat is. Távol álljon tőlem, hogy bármilyen ünnepélyes jellegbe szeretnék belegázolni, de mégis, a bizottsági ülésen egy bemutatkozó elhangzott, ezzel kapcsolatban azért felmerülnek kérdések. Köszönöm szépen az elnök úrnak a bemutatkozó előadást, bár számomra meglehetősen kevés konkrétumot tartalmazott egyébként az intézet konkrét munkáját illetően, de nagyon sok ajándékkönyvet kaptunk, ezt majd át fogom futni, bizonyára egy kicsit okosabb leszek ezzel kapcsolatban.

Egy-két gyors kérdésem lenne. Egyrészt az, hogy milyen Kárpát-medencei kisebbségkutató műhelyekkel tartanak kapcsolatot, illetve létrejött-e már valamilyen tudományos hálózat vagy bármilyen együttműködés más hasonló munkát végző intézményekkel? Annál is inkább, mert látom, hogy vannak ilyen jellegű munkatársai is az intézetnek.

A kormányrendelet, amely létrehozta az intézetet, 100 főről beszél az intézet létszámát illetően. Az elnök úr úgy nyilatkozott ezzel kapcsolatban, még annak idején a szekelyhon.ro-n, hogy ez nem úgy fog kezdődni, hogy meghirdetünk 100 álláshelyet, és azonnal betöltjük, hanem célirányosan, a feladatok függvényében, és eltelt másfél év, még mindig csak hatvanvalahány munkatársa van az intézetnek. Azt szeretném kérdezni, hogy ennek mi az oka, illetve ehhez kapcsolódik az a kérdés is, hogy legjobb tudomásom szerint a később egyébként megkurtított költségvetési támogatását sem költötte el az intézet egészen a tavalyi évben. Ennek mi az oka?

Szerettem volna az interneten utána nézni az intézet munkájának, de sajnos nem tudtam, a Nemzetstratégiai Kutatóintézetnek nincs honlapja, ez számomra egy picit furcsa. A mai világban hogy létezhet másfél éve egy olyan komoly szervezet úgy, amelynél csak annyi jelenik meg nski.hu-n, hogy itt lesz a Nemzetstratégiai Kutatóintézet weboldala, és a Facebook-oldalon sem igazán működik, tehát viszonylag nehéz önöket megtalálni. Ezzel kapcsolatban lesz-e valamilyen előrelépés valamikor?

Székelyudvarhelyen szeretne egy fiókot nyitni az intézet, legalábbis ez a terv, de erről sem sokat hallottunk. Szeretném megkérdezni, hogy ezzel kapcsolatban milyen történések vannak.

Olvastam itt a munkatársaknál - picit olyan érzésem van, mintha a Pál utcai fiúkat olvastam volna, hogy mindenki tiszt, csak Nemecek közlegény -, ahogy látom, itt a hatvanvalahány fős alkalmazottak között mindenki kabinetfőnök, főosztályvezető, osztályvezető meg egyebek. Hét olyan embert láttam, akik első ránézésre talán kutatással vagy egyébfel foglalkoznak. Ennek mi az oka, vagy csak én látom-e ezt rosszul?

Van egy felvidéki referens az intézetben Gubík László személyében, viszont nem találtam referenst a többi Kárpát-medencei régióból. Ennek van-e valami oka? Ezt szeretném még kérdezni, illetve, ha csak két mondatban arról szólna, elnök úr, hogy hogyan értékeli a kutatóintézet Kárpát-medencei bemutatkozó körútját.

Köszönöm szépen előre is a válaszait.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr.

Csak hadd mondjam el azt, hogy a napirendi javaslat összeállításánál engem elsősorban az vezérelt, hogy a bizottságnak az előző ciklusban a képviselő úrral ketten voltunk a tagjai, a 9 fős tagságból összesen négyen voltunk országgyűlési képviselők. Tehát nyugodtan lehet azt mondani, hogy a bizottság meglehetősen kicserélődött, és

bizonyos szempontból új arculatot mutat, ezért arra gondoltam, hogy a kezdő ülésünket az ünnepélyes jelleg megtartása mellett próbáljuk meg arra fordítani, hogy a magyarságról egy pillanatképet tudjunk nyújtani, hogy mi a helyzet 2014 tavaszán a világban élő magyarsággal.

Nem elsősorban a Nemzetstratégiai Kutatóintézet, illetve a Nemzetpolitikai Kutatóintézet bemutatása volt a téma, hanem az, hogy a két kutatóintézet munkáját, munkatársainak a munkáját, illetve vezetőinek a munkáját segítségül hívva bemutassuk azt, hogy mi a helyzet per pillanat, most a magyarsággal. Erről nyilván kétéves stúdiumot is lehetne szervezni az egyetemen vagy egy önálló szakot is, tehát nem ilyen mélységben, hanem ami belefér egy bizottsági ülés keretei közé, azért, hogy egyáltalán el tudjuk helyezni magunkat, el tudjuk indítani ezt a 4 éves ciklust. Ez lett volna az elsődleges szempont az én szemszögemből és nem a kutatóintézetek bemutatása, amelyre egyébként a közeljövőben majd sor kerül.

(Jelzésre:) Igen, megadom a szót Kiss László képviselő úrnak.

KISS LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm szépen.

Két ügyrendi típusú felvetésem lenne, vagy hozzászólásom lenne. Az egyik az, hogy ebbéli tisztségemben hadd köszöntsek én is minden jelenlévőt a magam nevében. Azt gondolom, hogy egy olyan 4 év előtt állunk, ahol fontos dolgok állnak előttünk, és azt hiszem, ha mindenki kellő komolysággal veszi a bizottsági feladatát, akkor a határon túli közösség is több lesz ezáltal, hogy mi itt működünk. Ez nekem mindenképpen szándékom.

Hadd köszöntsem - ez személyes köszöntésem - Szabó Vilmost a körünkben, akit itt látok. Azt gondolom, az ő másfél évtizedes tevékenysége nagyban hozzájárult a nemzetpolitika formálásához. Az, hogy sokakkal kiváló viszonyt ápol, és a mindennapokban jelen van, ez mindenképpen fontos szerintem ennek a közösségnek.

Az ügyrendi típusú felvetésem az elnök úr előző néhány mondatához tartozik. Szerintem nagy udvariatságot követnénk el az itt ülőkkel, akik egy nyitóülésre jöttek, akkor, hogyha a pártpolitika mocsarába belesüllyednénk a következő néhány órában. Azt hiszem, hogy erre lesz még mód talán a következő 4 évben, amit nyilván, aki szívesen megismerné, a bizottsági üléseken meg fog tudni tenni. Most egy ünnepi ülésről van szó, ahol egyébként nem gondolom azt, hogy nem kell pártpolitizálni, de azt gondolom, hogy meg kell adni ennek a pártpolitizálásnak a kellő helyét és a kellő méltóságát. Helye van ezen az ülésen szerintem annak, hogy mindegyik párt elmondja azt, hogy ő nagyjából mit gondol a nemzetpolitikáról, mit gondol arról, hogy milyen üzeneteket kíván a határon túli magyarok felé megfogalmazni, azonban nem hiszem, hogy itt és most az volna a helyes, ha ez a közösség a mindennapi nem annyira kellemes ügyeinket is meglátná, hiszen szerintem senki sem erre készült.

Úgy gondolom, Szávay képviselőtársam kérdéseinek egyébként helyük van, én magam is fel kívánok ezek egy részét tenni a későbbiek során. Azt gondolom, lesznek ezekre a kérdésekre válaszok, ugyanakkor, azt hiszem, most foglalkozzunk azzal, hogy mégis csak egy ünnepi ülésen vagyunk, és azért nézzük a majd 15 milliós magyarság közösségét is annyiba szerintem, hogy megpróbáljunk valóban fontos dolgokat mondani nekik. Én ezért szeretném majd azt kérni az elnök úrtól, hogy miután a külhoni helyzetképet meghallgattuk, utána azért legyen mód, egy nagyon kis lehetőség arra, hogy elmondhassuk azt, amit szeretnénk, természetesen azzal, hogy nem hiszem azt, hogy a napi politika posványába kellene lerángatni ezt a mai bizottsági ülést. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Teljesen egyetérték a szavaival, akár most is megtehetette volna ezt a véleményalkotást, hiszen önnél volt a szó.

Szabó Vilmos volt képviselőtársunkat, illetve volt államtitkár urat bemutattam volna, többször láttam ott az ajtóban, de mire bemutattam volna, addigra nem láttam, hová ült le. (*Szabó Vilmos: Köszönöm.*) Most mutatom be, illetve üdvözlöm, és köszönöm szépen, hogy elfogadta a meghívásunkat. Remélem, hogy majd a későbbiekben is segítségünkre lesz a munkánkban, és köszönöm, hogy eljött.

Visszaadom az elnök úrnak válaszára a szót.

SZÁSZ JENŐ, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet igazgatója: Köszönöm szépen a szót, elnök úr, és azt a pontosítást is, hogy az irányomban megfogalmazott feladat nem feltétlenül az intézet bemutatásáról és tartalmi munkájának a felmutatásáról szólt, hanem arról, hogy egyfajta láttelepet mutassunk be a Kárpát-medence magyarságáról. Csupán azért hoztam a bemutatkozó anyagokat, hogy ne jöjjenek üres kézzel egy alakuló ülésre, és kérem, hogy fogadják szeretettel mindazt, amit önöknek hoztunk.

Ugyanakkor engedje meg a képviselő úr azt, ha egy mód van rá, akkor én ragaszkodnék hozzá, hogy a legalább a Nemzeti összetartozás bizottsága képviselőivel személyesen tudjunk kapcsolatot tartani. Én erre igyekeztem az elmúlt időszakban is, tiszteletből fölkerestem valamennyi frakció képviselőjét ezen bizottságon belül egyfajta bemutatkozásként, és utána tartalmi párbeszédet folytattunk mindenkivel, aki érdeklődést tanúsított irántunk. Fontos az internet, de szerintem a személyes kapcsolattartás a képviselők és az intézet között legalább ennyire fontos. Mindezek mellett, ha az nski.hu címet valaki beüti, vagy a karpathaza.eu címekeket, akkor megtalálja az intézetünknek a különböző tartalmi munkáját.

Örülök annak, hogy képviselő úr kiemelte, hogy gondosan gazdálkodtunk, és a jelentős megszorítások mellett is még további költségvetési forrásokat tudunk megspórolni, mert az mutatja, hogy a külhonból érkező ember megbecsüli a kevés pénzt is. És azért építkezünk fokozatosan, mert azt gondolom, hogy jól kipróbált emberekre van szükség egy Nemzetstratégiai Kutatóintézetben belül.

Amit el szeretnék viszont mondani, hogy ahonnan én jövök, vannak olyanok, akik ott még nem is jártak, és ez azért fontos, mert én már túl vagyok azon, hogy számoljuk, milyen arányban fogyott a közösségünk, mondjuk Erdélyben, a külhoni magyarság körében. Én inkább a megoldásokat szeretném önökkel közösen megtalálni, és az a határozott álláspontom, ezért a kisebbségkutatásnak, mint olyannak látom az értelmét, de számunkra, mivel abból van jó néhány ilyen intézmény, nem képez prioritást. Én inkább arra hívnám fel az önök figyelmét, hogy ma a külhoni magyar nemzeti közösség sorsa elsősorban gazdasági kérdés, és erre kellene közösen jó megoldásokat találnunk. Éppen ezért az elmúlt egy esztendőben - és ez a mondandóm érdemi része - két igazgatóságra építünk, az egyik egy kutatási stratégiai igazgatóság, a másik a Kárpát-medencei Hálózatfejlesztési Igazgatóság. Van, amikor az elméletet, a tervezést ki kell próbálni az életben, és van, amikor fordítva, tudjuk, hogy mire van szükség, és annak valamifajta tudományos megalapozást kívánunk adni, ezért jó, ha összhangban van ez a két igazgatóság.

Én azt tartottam szem előtt, és erre ment rá az elmúlt egy esztendő munkája, hogy megtaláljuk, beazonosítsuk azon forráslehetőségeket, amivel a külhoni magyar nemzeti közösségek életét meg lehet segíteni. Fogalmazhatnék úgy is, hogy egyáltalán, gazdasági értelemben véve meg tudjuk ejteni a külhoni magyar közösségek integrációját. Ezért tartottam fontosnak, és egyébként az elmúlt 25 évben, tisztelt képviselő úr, ez az első ilyen dokumentum, büszke vagyok rá, a munkatársaimra is, akikkel közösen elkészítettük, hogy elkészült a Kárpát-haza fejlesztési koncepciója. Azért most készült el, mert tavaly ősszel fogadta el a Magyar Országgyűlés Magyarország fejlesztési koncepcióját, azt mi összevetettük a külhoni magyar közösségek különböző stratégiai javaslataival, terveivel, és próbáltunk egy olyan vitaanyagot készíteni, amit az elkövetkező időszakban elsősorban a külhoni

magyar szakértőkkel, utána természetesen a magyarországi közszereplőkkel megvitatva, bízom benne, hogy vagy egy MÁÉRT-ülésen vagy a KMKF-ülésen Kárpát-medencei hivatalos dokumentummá tudunk emelni. Ez a „Kárpát-haza fejlesztési koncepció 2030”, mert erről szól egyébként a magyar törvénykezés, hogy a hosszú távú gondolkodás koncepciója, utána a stratégia és a másik a dokumentum, maga az akcióterv, a program, ami középtávra bontja le a tennivalókat.

Így készült el a nemzetegyesítés fejlesztési programja 2014-20-ra, ami természetesen úgy, mint Európában, úgy, mint Magyarországon, 7 éves ciklusban gondolkodik, összehangolva az európai lehetőségekkel. És amit el szeretnék mondani, ami véleményem szerint szinte egyetlen kiút ma a Kárpát-medencei magyarság számára - tehát a nemzeti integráció a mi értelmezésünk szerint azt jelenti -, hogy összefüggő Kárpát-medencei hálózatokat építünk az élet valamennyi területén: gazdaság, kultúra, oktatás, szociális háló, és lehetne sorolni valamennyi területet, és ezt a hálózatot föl kell építeni; ilyen sem volt az elmúlt 25 év során. Ha házelnök úr felvetéseit megfontoljuk, akkor erről szól elnök úrnak a köszöntője, tehát, hogy legyenek hálózataink, mert így tudunk közösen európai uniós lehetőségekhez nyúlni.

Elmondanám önöknek, hogy a transznacionális projektek lehetősége óriási lehetőség a magyarság számára, de ez nemcsak Budapest szempontjából egyfajta - fogalmazhatnék úgy is, hogy - kötelezettség, hanem valamennyi európai uniós tagállam fővárosa transznacionális projekteket kell finanszírozzon uniós alapokból, ami azt jelenti, hogy ha mi hálózatban szerveződünk, sőt, ha a közvetlen brüsszeli forrásokat nézzük, akkor éppen a történelmi tragédiánkból fakadóan, Trianon következményeiből fakadóan - 2020-ra 100 éves lesz, tehát ennek a centenáriumát üljük -, mint lehetőség azt mondanám el, hogy tragédiánkból fakadóan mi vagyunk az egyetlen olyan nemzet, hogy akár közvetlen brüsszeli forrásokat tudunk úgy megpályázni, hogy 10 ország részvételével mindenütt magyar szervezet képviseli azt az illető országot annak érdekében, hogy brüsszeli forrásokat tudjunk a magyarság szolgálatába állítani.

Ha egy jól koordinált hálózat működik, amit Budapestről irányítunk, közösen lépünk föl uniós források érdekében Bukarestben, Pozsonyban, Ljubljanában, és sorolhatnám tovább, Zágrábban és valamennyi környező fővárosban, Brüsszelben is, akkor olyan eszközszerkezethez jutunk, ami lehetőség a mai európai uniós körülmények között, és úgy mond az utolsó hét esztendő - abból a százból, ami bennünket sújtott -, és az utolsó hét esztendő valamifajta gyógyírt hozhat az elmúlt 93 év tragikus veszteségeire. S mint olyan, mi erre a fajta gazdasági lehetőségre koncentráltunk, és ezt építettük föl, ezt építettük ki, amit természetesen szívesen megvitatok önökkel, amikor érdemi, tartalmi megbeszélésre fogják hívni az intézetünket. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, elnök úr.

Külhoni helyzetkép: társadalmi folyamatok és nemzetpolitikai stratégia - Előadó: Dr. Kántor Zoltán, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet igazgatója

Ha további kérdés, hozzászólás nincsen - bár nyilván a következő napirendi pont után is meg lehet tenni -, akkor térjünk rá a következő napirendi pontunkra, a hármasra: Külhoni helyzetkép: társadalmi folyamatok és nemzetpolitikai stratégia. Előadó: dr. Kántor Zoltán úr, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet igazgatója.

Igazgató úrnak meg is adom a szót. Kérem, hogy foglaljon itt helyet.

Dr. Kántor Zoltán igazgató előadása

DR. KÁNTOR ZOLTÁN, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet igazgatója: Jó napot kívánok! Elnök Úr! Képviselő Urak! Nagyon szépen köszönöm a meghívást, és

igyekszem most 20 percben összefoglalni mindazt, amit a nemzetpolitikai továbbképzéseken - amit a közigazgatásban tartunk - 80-90 percben szoktunk. Nagy feladat, de ennél még mindig nagyobb feladat a nemzetépítés, a nemzetpolitika, amiről önök döntenek. *(Elindul a vetített számítógépes prezentáció.)*

Előadásomnak azt a címet adtam, hogy „Külhoni helyzetkép: társadalmi folyamatok és nemzetpolitikai stratégia”, és ezt egy keretben fogom elmondani. Csak úgy tudom értelmezni ezeket a kérdéseket, ha egy átfogó értelmezési keretet adok. Ennek kapcsán beszélek a helyzetképről röviden, majd pedig „A nemzetpolitikai stratégia kerete” dokumentumról és részben a Nemzetpolitikai Kutatóintézet szerepéről a feltérképezésben, az értelmezési keret pontosításában, illetve a stratégia folyamatos finomításában.

Először engedjék meg, hogy néhány mondatot mondjak a kutatóintézetről. Itt van az államtitkárság szakmai felügyelete. A Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. keretében működik a kutatóintézet 5 főállású munkatárssal és 3 külső munkatárssal. Úgy fogjuk fel a feladatunkat, a helyünket, hogy a tudomány, a politika, a közigazgatás és a civil szféra határmezsgyéjén mozgunk, igyekszünk közvetíteni e négy szféra között, megérteni a különböző szférákat, jó kérdéseket feltenni, s jó válaszokat adni a közigazgatásnak, a politikának, hisz mint említettem, az államtitkárság látja el a szakmai felügyeletét, és fő célunk, hogy a nemzetpolitika működtetői számára tudományos háttérrel biztosítsunk. A civil szféráról annyit jegyeznek meg, hogy különböző programok működtetésében a civil szférával működünk együtt.

Ha a tevékenységünket nézzük, ilyen formában is prezentálhatjuk: egyrészt kutatás, másrészt oktatás, továbbképzés nemzetpolitikai téren, tanácsadás, konferenciák szervezése, konferenciákon való jelenlét, illetve kiadványok. Kollégáim épp most osztották ki az intézet bizonyos kiadványait, amelyben megtalálnak egy intézetismertetőt, és erről akkor most nem beszélek hosszabban. Ahogy a házelnök úr is mondta, minden új kezdet egy helyzetkép. Lényegében hol tartunk 2014-ben? Erre olyan válaszokat akarunk megfogalmazni, mindannyian, hogy hová akarunk eljutni, és hogyan éadjuk el a célunkat.

A tulajdonképpeni elméleti keret maga a nemzetépítés, amely lényegében egyenlő a társadalomépítéssel, a közösségépítéssel, az identitás erősítéssel. Úgy gondoljuk, és ez az egyik kiindulópontunk, hogy a nemzeti identitás határai addig tartanak, ameddig a nemzeti identitást reprodukáló intézmények hatása elér. Ezért is intézményközpontú „A nemzetpolitikai stratégia kerete” dokumentum, illetve a kulcsfogalom az autonómia, ami köré tulajdonképpen minden kisebbségi közösségi politika, végül is a cél, amit el szeretne érni. Egyrészt az autonómia, mint megoldás hosszabb távon, de mi arra is felhívjuk a figyelmet, hogy az autonómiáig, az autonómia eléréséig a társadalmat kell erősíteni, visszatérni ezekre a kérdésekre. Úgy gondoljuk, hogy a nemzeti kisebbség céljai nagyon röviden leírhatók, nem fogom ezt most felolvasni, most csak annyit emelnék ebből ki, hogy minden kisebbség pont úgy, mint a többségek, arra törekednek, hogy hosszú távon reprodukálódjanak, hosszú távon megmaradjanak.

Ha megnézzük az állampolitikákat, ugyanazt vesszük észre, hogy az állam az eszközeivel erre törekszik, a kisebbség nem akar semmi egyebet. Ehhez a nemzeti integráció fogalmát használjuk, a nemzetpolitikai stratégiában leírtuk ezt egészen röviden, és több szempontból közelíthetjük ezt meg. Az egyéni integráció a legfontosabb, de emellett legalább olyan fontos a kollektív, a közösségi. Az integráció a saját társadalomban is integráció Magyarországhoz, és az összmagyar nemzet integrálása az Európai Unióba. Ezt, ha lebontjuk, és ez tulajdonképpen „A nemzetpolitikai stratégia kerete” dokumentum gyakorlati megvalósulásának a része. A cél megfogalmazva, egyrészt a helyi közösségbe történő integráció, a másik az integrált közösség integrálása az adott ország társadalmába - mint közösség, hangsúlyozom -, illetve integrálódás a magyar nemzetbe az állampolgárság, a

státusztörvény, a szavazati jog által. Itt teszünk említést a sokat vitatott dichotómiáról, az államok Európája - a nemzetek Európája. Az államok Európája mellett természetesen létezik a nemzetek Európája is, mindig az a kérdés, hogy milyen szemüveget veszünk fel, és mit látunk.

Az autonómia, amint említettem, cél és eszköz is egyben. A stratégiai cél a gyarapodók közössége, és az autonómia egy keret e gyarapodás biztosításához. A politikai cél az autonómia elérése, de hangsúlyozom azonban, ameddig nem lesz autonómia, 1 év múlva, 10 év múlva, addig is a közösség erősödjön. Azt gondoljuk, és azt látjuk - a nyugati tapasztalatok alapján is -, hogy csak erős, összetartó közösség tudja kivívni az autonómiát. Amennyiben a szereplőket vesszük, akik ebben részt vesznek, azok a szomszédos államok, a nemzeti kisebbségek, kisebbségi közösségek, az Európai Unió és a magyar állam. Jelenleg a szomszédos államok egyetlen kisebbségellenes politikát folytatnak, mindenestre nem kisebbségbarát politikáról beszélünk. A cél az, hogy biztosítsák ezeket a kollektív jogokat és az autonómiát. A kisebbségek, a kisebbségi közösségek önszerveződését észleltük, aktív politikai pártokról beszélünk, és a cél ugyancsak a politikai képviselet mellett az autonómia. Az Európai unió esetében felemás viszonyulásról beszélhetnénk a kisebbségi kérdés tekintetében, pozitív és negatív jeleket is látunk. Cél, és van itt lehetőség, hogy megfelelő keret jöjjön létre. A magyar állam mindig aktív nemzetpolitikát folytatott, és ezt a politikát kell folytatni, ami 2010 után kezdődött.

A következő keretekről és összefüggésekről fogok beszélni: a nemzetközi kisebbségvédelem alakulása, a demográfiai folyamatok, a társadalmi folyamatok, a politikai folyamatok. Nem beszélek a gazdasági folyamatokról és a jogi környezetről, részben azért, mert „A nemzetpolitikai stratégia kerete” dokumentumban megtalálják, részben abban a háttéranyagban, amit az államtitkárságtól kaptak, részben pedig a „Nemzetpolitikai alapismeretek” tankönyvből. A nemzetközi kisebbségvédelemről említést tettem. Röviden azt emelném ki, hogy a ljubljana-i ajánlások például számunkra kedvezőtlenek, egyfajta asszimilációs politika vagy értékek olvashatók ebből ki, ez számunkra nem megfelelő. Ugyanakkor pozitív fejlemény, hogy az Európai Tanács parlamenti közgyűlése elfogadta a Kalmár-jelentést, és a különböző nyugat-európai fejlemények - például most Skócia - is befolyásolják az európai közvéleményt, nem utolsósorban Ukrajna is, de erről még nem merünk hosszú távú következtetéseket levonni.

Már szó esett a demográfiáról. Néhány adatot mutatok itt be, és természetesen a PowerPointot majd megkapják a bizottság résztvevői, ezért nem időzöm minden egyes oldalon, csak jelzem azt, hogy mintegy 10 százalékkal fogynak a külföldi magyar közösségek 10 évenként, legalábbis az utóbbi két év tapasztalatai alapján. A prognózisok sem derűt keltők, optimizmusra nem adnak okot, viszont épp itt van keresnivalónk, itt lehet bizonyos dolgokat talán megfordítani. Itt látjuk egy grafikonon is, Ausztria kivétel, a migráció következtében nő az ausztriai magyarok száma.

Itt van a külföldi magyarok demográfia megoszlása térszerkezeti szempontból. Szeretnénk még ilyen grafikonokkal dolgozni, hogy lokalizáljuk ezeket a kérdéseket, és támaszkodunk más kutatók munkáira. Itt például látjuk, hogy a Kárpát-medencében a négy nagy magyar kisebbséggel rendelkező ország esetében a települések hány százalékában van magyar dominancia, itt türkiz zöld a magyar többség. Itt, ahol kevesebb a probléma, az igazán veszélyeztetett helyek, ahol kisebbségben van a magyarság, a szlovák közösségekben. A népesedéscsökkenés természetesen különböző okokkal magyarázható, így országonként vagy régióként is eltér. Amit a kutatók lokalizáltak, azok az okok, mint a természetes népesedés fogyása, a kivándorlás és az asszimiláció. Úgy gondoljuk, és erre épül a „A nemzetpolitikai stratégia kerete” dokumentum, és ehhez próbál a kutatóintézet minél

több adatot szerezni, hogy az asszimiláció támadható legyen leginkább, ugyanis ott érhetjük el a legtöbb eredményt.

Az oktatás kapcsán: az asszimiláltság ugyancsak itt középen van (*A slide-ra mutatva:*), hisz amennyiben a gyerekeket nem íratják magyar iskolába, attól még magyarnak tartják magukat, nagy valószínűséggel a többségük megházasodik, és így a magyar reprodukciós lánc megszakad. Teljes egyetértés van a nemzetpolitikában azon a területen, hogy az oktatás támogatása a legfontosabb kérdés. Felkérésünkre külföldi kutatócsoportok prognózisokat végeztek. Itt a Vajdaságot mutatom, hogyan alakul a 2016. évre a magyar nyelvű osztályokba iratkozó elsősök száma; a többi régióra is megvannak ezek az adataink. Itt van például - ez nem a prognózis, hanem a trend -, hogy Erdélyben az első osztályba jelentkezők száma hogyan alakult az utóbbi két és fél évtizedben.

Nagyon fontos projektkutatás folyik a veszélyeztetett iskolákról - melyet a kutatóintézet is támogat -, felkészült gárda vizsgálja, hogy melyek a veszélyeztetett iskolák Erdélyben, és majd kiterjesztjük ezt továbbiakra is, hogy pontos diagnózis alapján beavatkozásokat lehessen majd megfogalmazni.

A másik kulcskérdés az oktatás minősége. Intézetünk is végez ilyen kutatásokat, együttműködésben másféle intézetekkel a magyar iskolába járó gyerekek kompetenciájáról. Itt csak röviden egy összehasonlító táblázatot - ez a PISA-eredmények alapján született egyébként -, itt azt látjuk, hogy három régióban azok a gyerekek teljesítenek jobban, akik magyarul tanulnak. Felvidéken ez nincs teljesen így. Ez megint egy olyan a mi gondolkodásunkban, egy lokalizált probléma, és erre programokat lehet építeni. A többi ilyen jellegű kutatásunk arra vonatkozik, mint az iskolai beiratkozási motiváció, vagy a többségi iskolába történő beiratkozás motivációi, vagy a magyar középiskolából a gimnáziumba történő átmenet.

Itt csak egy pillanat erejéig villantom fel ezt az ábrát, amely mutatja a felsőfokú végzettséggel rendelkező magyarok hátrányát a többségekkel szemben. Néhány százalékponttal le vagyunk maradva, és itt csak megemlíteném a magyar állam által az egyetemek támogatása kérdését, hisz az lehet a húzóerő, a motiváció, hogy igenis érdemes magyar elemibe beírni a gyereket, magyar iskolába járatni, mert magyarul tud majd tovább is tanulni.

Úgy tűnik, s itt már lassan az államtitkárság tematikus programjai felé haladok, hogy a legjobban megtérülő, oktatásba befektetett források azok az iskola előtti korban vagy a kisiskolában térülnek meg, ezért kell fókuszálni erre a generációra, és minél több gyereket már kiskorban - csúnya szót használok - beteretelni a magyar oktatási intézményekbe. Vizsgálatainkból, mások vizsgálataiból, de az államtitkárság által működtetett programok kapcsán is arra derült fény, hogy nem elég csak az oktatási intézményt, az azokban dolgozókat megcélozni, hanem - mondjam úgy - egy teljes letámadás kell, tehát a szülőt, az intézményt, a pedagógust és a helyi közösséget is. Csak itt jegyzem meg, nehogy elfelejtsem később, úgy gondolom, hogy akár a magyar pártokra leadott voksok is nőhetnek, ha a külföldi magyar közösségek érzik azt, hogy a politikum a társadalmi kérdésekkel, a mindennapi kérdésekkel is foglalkozik.

Ez az a bizonyos logikai ábra (*A slide-ra mutatva:*), amelyből kiindultunk 2,5 évvel ezelőtt, hogy a nemzetpolitikai stratégiában hol vannak a kulcsdöntések, a következő ciklusba történő beiratkozás döntései, és ennek alapján fogalmazódtak meg az államtitkárság programjai, melybe a kutatóintézet háttéranyagok készítésével, tudás felhalmozásával segített bele. Így fogalmazódtak meg, és működnek azóta is, a külföldi magyar óvodák éve, a külföldi magyar kisiskolások éve és jelenleg a külföldi magyar felsősök éve programok. Úgy gondoltuk, hogy oktatási ciklusokra kell lebontani, összpontosítani ezekre a kérdésekre tudatosan, fokozatosan, folyamatosan, és együttműködve a külföldi magyar pedagógus szervezetekkel, iskolákkal, civil szervezetekkel. Itt csak megemlítem, hogy 2013-ban pedig a „Ringató” program is

bekerült a prioritások közé, hisz miért ne fogjuk már meg a gyerekeket, az anyukákat egy baba-mama klubszerű dologgal - hiszen mára már ismert a Ringató program -, hogy növeljük az esélyt, hogy magyar óvodába írassák a gyermeküket.

Itt vannak ezek a bizonyos programok, minden évnél van több program, szülőket, pedagógusokat, intézményeket, gyerekeket megcélzó nagy körutak, Magyarország legjobb gyermekegyütteseit - a Kolomposra gondolok most - sikerült megnyerni, az OTP Fáy András Alapítványával az együttműködés. Nagyon vissza kell fogjam magam, mert erről nagyon szívesen beszélek én is az államtitkárság tematikus, kiemelt programjairól, úgy gondolom, nagyon fontos ez a fokozatosság évről évre.

A másik, ezzel összefüggő kérdés, és úgy az autonómia, mint az oktatás, minden tulajdonképpen a közösségépítésre épít, a nyelvhasználat is egy másik aspektusa ennek a kérdéskörnek. Egyrészt papíralapú jog, s ha megnézzük, az intézetünk külső kutatókkal egy összegző kötetet adott ki - amely letölthető az internetről, a honlapunkról, az alapismeretek tankönyvön kívül minden egyes publikáció letölthető, tehát ez a könyv is, hogy mi is a jogi helyzet. Úgy vettük észre a hozzáértő kutatókkal, hogy papíron sokkal több jog létezik, mint amennyivel a kisebbségi közösségek, az egyének élnek. Úgyhogy cél, és szerencsére azt látjuk, hogy nagyon sok civil szervezet foglalkozik ezzel a bizonyos jogkiterjesztéssel, rávenni az állampolgárt, a kisebbségi magyar állampolgárt, hogy bátran használja ezeket a jogokat.

Természetesen dicsekvésnek tűnhet, de talán mi vagyunk az első, aki észrevettük ezeket a civil szervezeteket, és meghívtuk őket, hogy tanuljanak egymástól. Rendszeresen összehívjuk őket, és látjuk, hogy mennyi mindent tesznek, s mennyire fejlődnek a programjaik; a legsikeresebb civil kezdeményezésnek tudom be ezeket. Tehát a jogismeret, jogtudatosság, jogérvényesülés logikája mentén lehet ezeket a jogokat kiterjeszteni, először csak néhányan fognak, később meg egyre többen.

Erről a táblázatról most nem beszélek, tulajdonképpen a Kisebbségi Nyelvek Európai Chartája alapján a szomszédos országok oktatásra vonatkozó kérdéseit prezentáltuk itt, illetve megjelent, épp a napokban a negyedik nyelvhasználati útmutató. Először a felvidékiek készítették el, majd a vajdaságiak, aztán az erdélyiek, és akkor az intézetünk közreműködésével és Lehoczki Tivadar Kárpátaljai Kutatóintézet közreműködésével megjelent egy hasonló tájékoztató Kárpátalja számára, mely a honlapunkról letölthető.

Egészen röviden, ha már helyzetelemzés, az etnikai pártokról: egyrészt, mint tudjuk, ki ne tudná ebben a teremben, hogy létrejöttek ezek az etnikai pártok, néhány dolgot mondanék róluk, és pedig ők fogalmazzák meg a kisebbségi célokat, és képviselik, illetve a szavazóik is a kisebbségből származnak. Az a különbség a többi párthoz képest, hogy egyszerre politikai párt és kisebbségi szervezet is, és ezek a pártok töltik be a kisebbségi autonómia funkcióit. Ez természetesen szükséges, de nem elégséges. A cél a pártok megmaradása mellett természetesen, hogy ezeket a feladatokat, amelyek az etnikai pártokra hárulnak, ezeket átvegyék az autonóm önkormányzatoktól. Egyfajta asszimilációs védgát, és ugyanakkor az anyaország, Magyarország első számú partnerei.

Itt - egy felvillantás erejéig - a választásokon való részvétel és a választások eredményei láthatók, most három szomszédos országból. Itt megállok egy pillanatra. Azt látjuk, hogy egyfajta csökkenés, helyenként stagnálás van, s a Vajdaság esetében egyfajta növekedést veszünk észre. Nem vizsgáltam alaposan ezt a kérdést, de a nagyon erős hipotézisem az az, hogy a vajdasági Magyar Nemzeti Tanács stratégiájának köszönhetően, a strukturált, összefüggő munkának köszönhetően, a társadalomerősítés által sikerült visszaterelni a politikába az embereket, és ezért veszünk észre pozitív növekedést a Vajdaság esetében.

Néhány mondat a diaszpóráról. Egyrészt a törvények szintjén az állampolgársági szavazati jog a törvényekben a diaszpórára is vonatkozna. Erősödött a magyar-magyar kapcsolat az új intézmény, a Diaszpóra Tanács létrehozásával, a Magyar Állandó Értekezleten és a KMKF-en is jelen vannak, illetve a legfontosabb kérdés mindig a nagy elvi megállapítások lebontása az államtitkárság által működtetett programokba, Nemzeti Regiszter, Julianus program, Mikes Kelemen program, és szerintem a legfontosabb a Kőrösi Csoma Sándor program. Lényegében közösségépítőket küldött ki a magyar állam, nagy sikernek örvendett tavaly ez a program, és a magyar állam épp ezért megduplázta idén a Kőrösi Csoma Sándor program által kiküldött közösségépítőket, és igen pozitív visszajelzéseket hallottam.

Itt van egy össz térkép, a diaszpóra megoszlása. Arról, hogy körülbelül hányan élnek Magyarországon, senkinek nincsenek pontos adatai, azokat használtuk fel, amelyekről úgy gondoljuk, hogy a legközelebb állnak a valósághoz. Valószínű, hogy ez az utóbbi egy, két, három vagy tíz évben változott. Egyébként ez egy új problémát tesz le az asztalra a diaszpórapolitika vonatkozásában. Egyrészt a régi diaszpórára fókuszál, ugyanakkor látni kell, hogy azok, akik Magyarországról a szomszédos országokba kivándorolnak munkát keresve, nem kötődnek feltétlenül egy magyar szervezethez. Feladat, cél ezeket megtalálni, bevonni a diaszpóra szervezetekbe.

Egészen röviden a stratégiai dokumentumról. Ennek az alapja lényegében, hogy a nemzetpolitikának - nemcsak a magyarországinak, hanem bármelyiknek - legitim elméleti és jogi alapjai vannak. Meghatározhatók a problémák, tervezhető a nemzetpolitika, lebontható és megvalósítható. Természetesen vannak korlátai. Egyfajta stratégiai gondolkodásra épül, folyamatok leírását tartalmazza, problémák lokalizálását, megfogalmazódtak a célok. Ezen belül kiemelném az otthon maradást a külhoni társadalmak megerősödése, gyarapodó közössége gondolat nevében. A nemzetpolitikát fejlesztő struktúra kialakítása 2010-ben kialakult, és a programok kidolgozása akár a tankönyvekben, akár más dokumentumokban, ezekről sok és részletes leírások vannak. Egy ilyen ábrán lehet első szinten leegyszerűsíteni, nem is leegyszerűsíteni, hanem ábrázolni a gyarapodó közösségeket a számbeli, szellemi, gazdasági és jogi gyarapodásban, illetve minden ilyen kocka lebontható, ezek között összefüggések vannak, mint ahogy az megjelenik a különböző programokban is. A nemzetpolitikai stratégia, ha jól tudom, kormányrendelet is van erről, figyelembe kell, hogy vegye minden egyes minisztérium minden egyes stratégia készítésekor a nemzetpolitikai szempontokat is, figyelembe kell venni, „A nemzetpolitikai stratégia kerete” dokumentumot, mint ahogy persze a nemzetközi és a többi hasonló jellegű stratégiát is.

Csak két gondolat a kettős állampolgárságról, a szavazati jogról, főleg, mivel számos vitán, megbeszélésen veszek részt, ezekről a kérdésekről nagyon intenzív vita folyik. Először, úgy gondolom, hogy kötelék jött létre, ez egy kulcskérdés. A másik ilyen kulcskérdés, hogy mobilizálta a külhoni magyarságot. Még azt is be merem vallani, hogy én 300 ezerre prognosztizáltam 2014-ig az igénylők számát, és szerencsére tévedtem. A legfontosabb viták a következményekről szólnak, és pedig, hogy elősegíti-e az autonómiát vagy nem. Úgy gondolom, hogy elősegíti - természetesen ez egy magánvélemény -, és pedig azért, hogy a közösségnek hitet, erőt ad, hogy küzdjön azért az autonómiáért. Nem áll fenn az a helyzet, hogy a szomszédos országok többségi pártjai azon gondolkodnának, hogy milyen autonómiát is biztosítsanak a közeljövőben kisebbségi közösségeknek, sajnos, úgyhogy addig elég az önszerveződés. Észreveszünk a kutatási eredmények alapján egyfajta orientációt az anyaország felé, ami pozitívumként értékelendő mindenképpen, viszont egyfajta félelem is megfogalmazódott, hogy a helyi közösség felé történő integráció ez esetben nem működik. Én úgy gondolom, hogy épp ellenkezőleg, és úgy gondolom, épp a választások a jó példa arra, hogy mobilizáltak a külhoni magyar szervezetek annak érdekében, hogy részt vegyenek az emberek a magyarországi szavazáson, és egész

biztos, hogy felhasználták ezt az alkalmat a választóknál, hogy felhívják a figyelmüket, hamarosan európai parlamenti választások is lesznek. Tudományos szempontból érdekes a politikai részvétel két politikai közösségben. Ez úgy is felfogható, vagy úgy is felfoghatjuk, hogy ez akár egy kompenzáció a kisebbségek számára, hogy bizony adott esetben két politikai közösség sorsát is befolyásolhatják.

Az autonómia kérdéséről - a témában ez az utolsó három oldal, amiről beszélni fogok - bizony gondolkodunk, és próbáljuk modellezni itt ezt az egész nemzetpolitikát, hogy hogyan is lehet elérnünk az autonómiát. Úgy gondoljuk, ennek legalább hat vagy hét kulcsmozzanata van. Az egyik a kérdés képviselése a nemzetközi porondon, a másik az alapszerződésekben rejlő lehetőségek kihasználása, a harmadik a nemzetközi közvélemény érzékenyvé tétele, akár információ által, akár a részvételelemző szervezetekben, de a polgári kezdeményezések is erre hívhatták fel a figyelmet, illetve ami minden kutatóintézetet érint, az talán elsősorban az autonómia prezentálása a nemzetközi tudományos porondon, szakszerű, a nyugati tudósok által értett elméleti nyelven és nyelvezetben bemutatni ezeket a törekvéseket. Elég sokat is részt veszünk ilyen nemzetközi konferenciákon, illetve Andreas Gross-t meghívtuk egy évvel ezelőtt - 10 éves volt a Gross-jelentés -, az ő jelenlétében tartottuk a nemzetközi konferenciát az ő anyagaiból, amelyből a kötet valószínűleg a következő 3-4 hétben megjelenik angol nyelven világhírű kutatókkal, és egy kötetben szerepelnek majd a nyugati autonómia leírások és a külföldi magyar törekvések. Természetesen nem árusítani fogjuk a könyvet, hanem egy az egyben feltesszük az internetre, töltsé csak az le, aki akarja.

A következő kérdés az adott állam többségének érzékenyvé tétele. Több út van ehhez, jól ismerjük ezeket, hiszen a külföldiek ebben is részt vesznek. Amit nagyon fontosnak tartok, és az utóbbi években vettem észre ennek a hangsúlyosabb jelenlétét elsősorban Erdélyben: saját közösség támogatását biztosítani közös politikai cselekvésekkel, amelyeknek még a XIX. századi szakirodalom óta tudjuk, hogy nemzetteremtő, nemzetet erősítő hatásuk van. Nagyon fontosnak tartanám, és személy szerint ezt hangsúlyoznám: ugyancsak az autonómia elemeinek a megvalósítása, nem összetévesztve azzal, hogyha autonómiaelemek vannak, akkor autonómia is van, de sok mindent lehet tenni az oktatás, a nyelvhasználat területén. És igen, közösségépítés, társadalomépítés, magyar intézmények működtetése, részben ezzel is magyarázható az a 2010 utáni fókuszváltás az intézmények támogatása felett. Mint említettem, folyamatokról beszélünk, és csak folyamatok keretében értelmezhetőek azok a társadalmi jelenségek, a helyzetkép csak ebben a folyamatban. A cél, hangsúlyoznám újra, a gyarapodás, és az eszköz a mobilizálás, mozgósítás, a közösségre, a kötelekre, az intézményre kell építeni, fókuszálni az autonómiára. Zárógondolatként úgy gondolom, hogy a nemzetpolitikát lehet tervezni, és meg lehet fordítani ezeket a trendeket, összehangolt, szakszerű, tudományos megalapozottságú munkával.

Köszönöm a megtisztelő figyelmüket. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönjük szépen igazgató úr tájékoztatóját, bemutatkozását, illetve azt az anyagot, amit megismertett velünk. Megkérdezem, hogy van-e kérdés vagy hozzászólás. Ha esetlegesen nincsen, ennél a napirendi pontnál is szeretném elmondani azt, hogy a közeljövőben szeretnénk megkérni mind az igazgató urat, mind a kutatóintézetet egy bemutatkozó látogatásra itt egy napirendi pont keretében.

Tisztelt Képviselőtársaim! Az egyebek előtt tartanánk egy rövid szünetet, és az ünnepélyes bizottsági ülésünket kérem, hogy felállva, a Szózat eléneklésével fejezzük be. *(Megtörténik.)* Köszönöm szépen.

Megköszönöm vendégeinket, hogy eljöttek és megtiszteltek bennünket a jelenlétükkel.

Tisztelt Képviselőtársaim! Kettő perc múlva folytatjuk. *(Számos vendég távozik a tárgyalóteremből.)*

(Rövid szünet)

Egyebek

Megkérek mindenkit, képviselőtársaimat, hogy foglaljanak helyet, és térjünk rá az Egyebek napirendi pontra, ahol talán sikerül hasznos vagy használható dolgokat mondanunk.

Szeretném bemutatni a bizottság tagjainak a munkatársainkat, dr. Szilágyi Péter bizottsági munkatársat és Szócs Dorottya titkárnót, akik az Országgyűlés Hivatalának alkalmazottai. A telefonszámokat is gyorsan elmondom, akit érdekel: 441-4623 a melléke a Péternek, illetve 25-ös a Dorkának, az e-mail cím pedig a nob@parlament.hu. Irodánk a földszint 65-ösben található, a 64-es, 66-os is idetartozik, ajtó is van rajta, de nem lehet bemenni, csak a 65-ösnél; bár, aki erősen próbálkozik sikerrel jár. Tehát bármilyen információra van szükség, akkor kérek mindenkit, hogy akár személyesen a földszint 65-ben, akár telefonon vagy e-mailben keresse meg Pétert, illetve Dorkát, és ők segíteni fognak neki. Megbeszéléseket is természetesen lehet oda szervezni, akár parlamenti ülésnapokon, akár azon kívül is állnak rendelkezésre. Nagy hely nincsen, tömegeket nem lehet oda bevinni, de néhány főt igen. Ezt a termet is fel tudjuk ajánlani, ez egyébként az Esterházy János-terem, tavaly neveztük el Esterházy Jánosról.

Szeretném bemutatni a Külügyi Igazgatóságon belül működő Nemzeti Integrációs Iroda vezetőjét, Pappné Farkas Klára főosztályvezető asszonyt, aki a Házon belül segíti a munkánkat, és megkérem Klárát, hogy munkatársait is mutassa be, illetve röviden az ő tevékenységüket.

PAPPNÉ FARKAS KLÁRA (Külügyi Igazgatóság - Nemzeti Integrációs Iroda):
Köszönöm a felkérést. Nagy öröm számunkra, hogy a Nemzeti Integrációs Iroda bemutathatja itt röviden a tevékenységét, azért, hogy a Nemzeti összetartozás bizottsága tagjai - különös tekintettel az új tagokra - is megismerhessenek minket, és így kialakulhasson az együttműködés közöttünk.

2010-ben kezdte meg működését a Külügyi Igazgatóságon belül a Nemzeti Integrációs Iroda, melynek munkatársai teljes létszámban itt találhatóak. Magam Pappné Farkas Klára vagyok, a helyettesem dr. Vékás Domokos főosztályvezető-helyettes úr - itt hátul ül -, és Vass-Prékopa Angéla és Szabó Ádám. Nagyon kis csapat vagyunk, de sokrétű a feladatunk. Az Országgyűlés tisztségviselőinek - házelnök, alelnök, háznagy asszony -, illetve a bizottságok kiutazásai során, illetve találkozók során a nemzetpolitikai szempontok érvényesítésére vigyázunk, ezt segítjük munkánkkal, háttéranyagokkal, tárgyalási tematikákkal, a programok megszervezésében veszünk részt.

Emellett többször elhangzott itt a mai ülésen a KMKF neve. A Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fórumának a titkársági feladatait, teendőit is az irodánk látja el, továbbá a brüsszeli HUNINEU iroda működtetését is az irodánk felügyeli, hiszen a konszenzusos alapon létrejött Nemzeti Közösségek Európai Érdekképviseletéért Alapítványt is működtetjük. Azt hiszem, ez már kellő alapot szolgáltat ahhoz, hogy bizzanak abban, hogy sokféle kapcsolódási pont lesz a munkánkban. Az idő előrehaladta miatt nem is szándékozom húzni az időt azzal, hogy a programjainkat bemutassam, mindössze felhívnom a figyelmüket arra, hogy az Országgyűlés új honlapján a „Nemzetpolitika” címszónál már a KMKF tevékenységét, programjait bemutató rész működik, elérhető, ott tájékozódhatnak róla, illetve az elérhetőséget nem szeretném itt most elmondani, majd névjegyet tudok adni

mindenkinek. A Parlament épületében, az Országházban a földszinten megtalálhatók vagyunk, és állunk rendelkezésükre.

ELNÖK: Bocsánat, Nemzetpolitikai Tükör.

PAPPNÉ FARKAS KLÁRA főosztályvezető (Külügyi Igazgatóság - Nemzeti Integrációs Iroda): Így van, készítjük a Nemzetpolitikai Tükröt hetente, a parlamenti ülészek idején a képviselők tájékoztatására ezt meg is küldjük, rendszerint hétfőn, és mire az ülés ideje eljön, a gépükön már elérhetővé válik a Tükör. Ez a képviselők személyes tájékoztatására szóló összefoglaló. Azokat a fontosabb információkat gyűjtjük össze, amelyek, úgy érezzük, szükségesek a képviselők tájékoztatására. Ez nyilvánvalóan nem egy átfogó elemzés, hanem válogatás, és tematikus összeállítások is találhatóak benne. Tehát ezt mindannyian megkapják.

Ha észrevételeik vannak, azokat nyugodtan a küldő e-mail címre továbbítsák, igyekezünk figyelembe venni.

ELNÖK: Köszönöm szépen, főosztályvezető asszony.

Az Egyebekben még szeretném elmondani, hogy két albizottságunk működött az előző ciklusban, az Autonómia albizottság, illetve az Ellenőrző albizottság. Mindkét albizottságot a közeljövőben ebben a ciklusban is létre fogjuk hozni. Ebben szeretnék kérni egy kis türelmet a képviselőtársaim részéről, várjuk meg, amíg június 6-án megalakul az új kormány, és azt követően esetleges cserék lehetnek a bizottságoknál, nemcsak a miénknél, a többinél is, és azt követően döntünk arról, hogy mely képviselőkkel, kikkel hozzuk létre a két albizottságot. Ugyanígy a bizottság elnökének a helyettesítéséről is kell dönteni. Kérem önöket, akkor legyen még annyi türelmük, hogy valamikor júniusban ezt majd meg tudjuk tenni.

A féléves - így most ez a megfogalmazás nem a legjobb -, de a következő időszakra kérném, hogy a javaslatokat, tehát a munkatervre, a tematikára vonatkozó javaslatokat akár úgy is, hogy már az őszi félévre beleértve juttassák el dr. Szilágyi Péterhez vagy hozzám. Ezt lehet személyesen, akár elektronikusan vagy más módon, annak érdekében, hogy a munkatervünket a következő ülések egyikén meg tudjuk tenni. Ez valószínűleg nem a következő, nem a jövő heti ülésen lenne, hanem az azt követően. Tehát azt mondanám, hogy ezen a héten, illetve a jövő héten ezt mindenki tegye meg. Természetesen amikor napirendi pontként ezt behozzuk, akkor még ott is ki lehet egészíteni, illetve ott is lehet élni javaslatokkal, csak jobb lenne, ha formába tudnánk rendezni, akár időpontokkal is el tudnánk látni a különböző javaslatokat.

A következő ülésünkre várhatóan június 3-án vagy 4-én kerül sor. Próbálom a 3-át tartani, 4-e a nemzeti összetartozás napja, Trianon, gyásznapi, gondolom, sokan, sok helyre kaptak meghívásokat, és ennek próbálnak eleget tenni. Én magam is úgy próbálok dolgozni, illetve azt próbáljuk elérni, hogy 3-án délutánra próbálok fókuszálni, de nem biztos, hogy így sikerül. Két minisztert fogunk meghallgatni, a nemzetpolitikáért felelős miniszterelnökhelyettes-jelöltet, illetve az EMMI miniszterjelöltet. Várhatóan egy napon mind a kettőt meg tudjuk hallgatni, nagyon remélem, hogy mindkettőjüket meg tudjuk szervezni június 3-án délutánra. Körülbelül ez az, amit szerettem volna elmondani a közeljövőre vonatkozóan.

A Nemzetpolitikai Államtitkárság letett egy háttéranyagot az asztalunkra, ez itt megtalálható, kérem, vigyék el, forgassák.

Van-e kérdésük, észrevételük? *(Jelzésre:)* Igen, Szávay képviselő úr.

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen.

Azt szeretném kérdezni, hogy a külügyminiszter-jelölt urat, mert úgy gondolom, az ő feladatköre jelentősen érinti a Nemzeti összetartozás bizottságát, még

akkor is, ha a nemzetpolitikának nagyon helyesen egy külön felelőse van a kormányon belül, ennek mi az oka, hogy őt nem várhatjuk ide?

ELNÖK: Köszönöm szépen.

A házelnök úr is kitért erre a köszöntő beszédében, illetve az előző néhány évben is számtalanszor kinyilvánítottuk azt, hogy a nemzetpolitika nem a külügy része. Amikor létrejött a bizottságunk, ezt is megpróbáltuk hangsúlyozni, addig egyébként előzőleg a Külügyi bizottságnak, majd a Külügyi és határon túli magyarok bizottságának volt az egyik feladata a nemzetpolitika. Ebből, illetve teljesen újonnan alakult meg a mi bizottságunk, és úgy gondoljuk, mi nem külpolitikai tényezők vagyunk, maga a nemzetpolitika sem az, ezért gondoltuk, hogy két miniszterjelöltet hallgatunk meg.

(*Jelzésre:*) Szávay képviselő úr

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Másik kérdés. Kaptuk ezt az anyagot az államtitkárságtól. Ez pusztán egy tájékoztató anyag, vagy erről valamikor fogunk beszélni, vagy az államtitkár asszony fog erről valamikor beszélni? Ezt hogyan kell érteni?

ELNÖK: Ez egy tájékoztató háttéranyag, amit a mai bizottsági ülésünkre kértünk, hogy legyen itt az asztalunkon. Természetesen az államtitkár asszony a rendelkezésünkre áll, a következőkben is segíteni fogja a munkánkat. Bocsánat, nincs még új kormány, az, aki majd ezzel a feladattal meg lesz bízva, így pontos a fogalmazás. Ezzel nem azt vetitem előre, hogy nem az ő irányítása alatt lesz ez az államtitkárság, meg kell várni a jövőt.

Ha nincs több kérdés, hozzászólás... (*Jelzésre:*) Igen.

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Bocsánat, most akkor teljesen a végén vagyunk, elnök úr?

ELNÖK: A végén lennénk, ha nincs több hozzászólás.

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Elnök úr, nekem viszont akkor hozzászólásom lenne, egy kicsit itt Kiss képviselőtársamhoz kapcsolódva, csatlakozva itt a vége felé. Akkor nyilván nem kívántam reagálni a pártpolitikai mocsárra és az egyéb elhangzott, számomra nem teljesen értelmezhető jelzőkre, de ezt betudom képviselőtársam újonc mivoltának. Ugyanakkor van, amit azért el szeretnék mondani az első bizottsági ülés végén, most tisztelt kormánypárti képviselőtársaim felé fordulva.

Itt nagyon szép és nemes dolgok hangoztak el a bizottság megalakulásakor Kövér László elnök úr szájából. Az, hogy ez a bizottsági ülés ünnepélyes volt, ebből számomra az következett természetesen, hogy az elnök úr szavaira nem reagáltam, holott tudtam volna mit kezdeni vele. Az, hogy Szász Jenő elnök úrnak kérdéseket tettem fel, ezt azért bátorkodtam megtenni, mert egyrészt számomra nem derült ki, hogy itt most köszöntő fog elhangozni, Kántor Zoltán sem köszöntőnek értékelte a saját feladatát, amint láthattuk, mert bemutatta a kutatásokat és az intézetet, egyébként tartalmasan, teszem hozzá.

Elnök úr, Szász Jenő elnök úr pedig egyszer már meg volt ide hívva, akkor bizonyára valamilyen súlyos okból ezt a meghívást lemondta, hogy beszámoljon a másfél éve működő intézet munkájáról, illetve arról is szó volt, hogy a bizottság tagjai ellátogatnak a Nemzetstratégiai Kutatóintézetbe, ez sem történt meg, úgyhogy mertem feltételezni, hogy ezeknek a kérdéseknek itt most helye van, még akkor is, ha választ nem kaptam rá. Sajnálom, ha ez az önök számára máshogy jött le, vagy ha ez valakinek pártpolitikai mocsarat jelentett, hogy megint ezt a szót használjam. Én úgy

gondolom, hogy ezeknek a kérdéseknek egyébként helyük volt, ezt továbbra is fenntartom, azért is, mert a kérdések többségére nem kaptam választ.

Visszakanyarodva Kövér elnök úrhoz, két fontos dolgot engedjenek meg, hogy önök elé helyezzek abból, amit elnök úr mondott, és ami ennek a bizottságnak a működésére az elmúlt három évben egyébként egyáltalán nem volt jellemző. Az egyik a konszenzuseresés, amit a kormány nemzetpolitikával foglalkozó tagjai és a kormánypárt nemzetpolitikával foglalkozó tagjai rendszeresen el szoktak mondani, hogy mennyire fontos a konszenzus és az együttműködés. Ezt a bizottságot nem jellemezte a konszenzus és az együttműködés, ezt a bizottságot az erőből politizálás jellemezte az elmúlt négy évben. A másik, egyébként sokatmondó - ezt hadd tegyem hozzá a konszenzusereséshez kapcsolódóan -, hogy a bizottságunk az egyetlen egyébként a parlamenti bizottságok közül, amelyben önök nem biztosítottak lehetőséget egyetlenegy ellenzéki képviselőnek sem a bizottság vezetésében részt venni. Azt hiszem, ez önmagában is sokat mond, annak ellenére, hogy mind az MSZP, mind a Jobbik ezt külön kérte.

A másik a végrehajtó hatalom ellenőrzése: az előző ügy, amit elmondtam, ezt politikailag meg lehet ítélni úgy is, hogy igaza van, meg lehet úgy is, hogy nincs igazam, önök bizonyára az előbbi mellett vannak, azonban az, hogy mennyire tudta ez a bizottság ellenőrizni a végrehajtó hatalmat, ez viszont már egy ténykérdés, erről már egy kicsit nehezebb vitatkozni. Az egyik legnagyobb kritikánk nekünk az elmúlt évek során pontosan az volt, hogy ez a bizottság egy kirakat tevékenységet folytatott. Ez a bizottság az elmúlt években, nem is tudom megmondani, hogy egyáltalán volt-e olyan alkalom - nem emlékszem rá, majd elnök úr kijavít esetleg -, amikor mi ténylegesen, konkrétan kérdéssel, kéréssel, sőt nyomással lettünk volna adott esetben a kormányzat irányába valamilyen nemzetpolitikai lépés megtétele vagy valamilyen probléma felvállalása érdekében.

Ami számomra különösen fájó és különösen egyértelművé tette azt, hogy egy látványpékségként, egy kirakatként működünk, boldog-boldogtalant meghallgatunk, mindenki elmondja a saját baját, semmi nem lesz belőle, semmit ebből nem továbbítottunk, azok a kihelyezett bizottsági üléseink voltak. Tartottunk hat kihelyezett bizottsági ülést, kedves képviselőtársaim, ezeken a kihelyezett bizottsági üléseken mindenkit meghallgattunk, az ifjúsági szervezeteket, a papokat, a pártelnököket, az írószövetséget, mindenkit, aki a helyi magyarság szempontjából fontos. Hiába kértem egy éven keresztül, soha egyetlenegy bizottsági ülésen, egyetlenegy kihelyezett ülésen elhangzott, egyetlenegy problémára vissza nem tértünk. Semmilyen kézzel fogható eredménye ezeknek az üléseknek a külhoni magyar közösségek szempontjából nem volt, azt leszámítva, hogy a bizottság vezetői ezt le tudták sajtózni, és mindenhol el tudták mondani, hogy milyen történelmi dolog, hogy most éppen Dunaszerdahelyre vagy Nagyszalontára látogattunk.

Mindezt azért szeretném idehozni, mert szeretném jelezni, hogy mi a magunk részéről továbbra is annyi konstruktivitással leszünk, amennyi konstruktivitással a konstruktív kormánypártok hajlandók vitatkozni, illetve viselkedni. A konszenzus a legtöbbször nem rajtunk múlt, és én ígérem önöknek, hogy a következő négy évben sem rajtunk fog múlni. A konszenzuseresésnek nem módja az, hogy önök vagy az önök vezetői itt megmondják, hogy mi van, és ha azt mi nem fogadjuk el, akkor mi vagyunk, akik felrúgjuk a nemzetpolitikai együttműködést. Ez nem konszenzuseresés.

Úgyhogy én azt szeretném elmondani önöknek, hogy mi a magunk részéről semmilyen együttműködésnek és semmilyen együttgondolkodásnak és konszenzuseresésnek nem leszünk a gátjai, sőt ennek szeretnénk a motorja lenni. Szeretnénk bízni abban, hogy ez a bizottság - főleg azzal, hogy gyakorlatilag elnök urat és engem leszámítva itt mindenki új ebben a bizottságban - a következő négy évben egy kicsit tényleg komolyabban fogja venni Kövér elnök úr szavait, aki az

együttműködésre, konszenzuskeresésre, illetve a kormányzati munka ellenőrzésére hívta fel a figyelmünket. Én magam így fogom elkezdni a munkámat ebben a bizottságban, és hogy hogyan fogom folytatni, az alapvetően, higgyék el, hogy nem tőlem, hanem önöktől fog függni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Csak néhány szóval vagy gondolattal hadd reagáljak! Ha mi csak ketten vagyunk itt a régi bizottság tagjai közül, akkor mi ezt ketten meg tudtuk volna beszélni, amit ön elmondott, a nagy részét, és nem kellett volna a bizottság összes tagja előtt elmondani, hiszen a mondandónak egy része a múltra vonatkozott. Ha meg annyira rossz volt ez a múlt, illetve nem volt itt meg az a konszenzus, amit kerestünk, vagy nem találtuk meg, annak ellenére örömmel tapasztalom, hogy mégis ebbe a bizottságba kérte magát, és újra együtt tudunk dolgozni. Van ilyen adottsága az embernek, hogy ha annyira nem tetszik valami, mégis oda törekszik, de örülök annak, hogy újra együtt tudunk dolgozni.

Van abban nagyfokú igazság, amit elmondott, mégis azt gondolom, hogy a parlament, illetve a parlamenti bizottságok feladata sokszor nem kézzel fogható, illetve a törvényhozói hatalmi ágat nem lehet összekeverni a végrehajtó hatalmi ággal. Az embernek tényleg van egy ilyen érzése, nemcsak mint parlamenti bizottsági tag, hanem egyáltalán, mint a parlamentben ülő, aki a törvényeket megalkotja, illetve szövegezi, módosítja stb., hogy azok konkrét megvalósulására nincsen közvetlen ráhatással, de ez egy ilyen dolog, ezt sajnos el kell fogadnunk. Páran vagyunk itt önkormányzati tisztségviselők, és a következő önkormányzati ciklusban a két pozíció abszolút ketté fog válni. Ezt lehet minősíteni, hogy jó vagy rossz, mindenkinek a saját magánügye, de én magam is tudom azt, hogy milyen az, hogy az embernek, ha van végrehajtói hatalma, amit elméletben felállít, döntést hozott róla, utána azt megnézi, hogy megvalósult-e vagy nem. Nekünk, bizottságnak ilyen nincsen, és erről mi folytathatunk vitát, meg mondhatjuk azt, hogy jó lenne, ha lenne, de nincs nekünk ilyen.

Nekünk, ami feladatkörünk, illetve jogkörünk volt - hogy is mondjam -, a legmélyebben próbáltuk ezt megtenni, és a későbbiekben is meg fogjuk tenni. Az igaz, hogy a problémafelvetésekre utána, egy elemzésre utána nem került sor, illetve nem hoztuk vissza a bizottság elé, és nem néztük meg tételesen, hogy mondjuk a három évvel ezelőtt felvetett kérdéseink, akár a kormány tevékenységében, vagy egyes önkormányzatoknál vagy egyes határon túli szervezeteknél, pártoknál hogyan valósultak meg. Ezt én is éreztem, erre jobban oda kell figyelni a továbbiakban is.

Hogy csak médiaesemény lett volna a bizottságunk működése, illetve a kihelyezett ülések, ezzel nem teljesen értek egyet. Nyilván az is volt, egyébként a médiaesemények is nagyon-nagyon fontosak.

Az, hogy ön a konszenzusról beszélt, de ön is értse meg azt, hogy ha esetlegesen mi ajánlunk valamit, akkor konszenzusosan ön is elfogadhatja azt, ami mi jelentős többséggel tudunk ajánlani, esetlegesen az is jó lehet. Tehát azon is el kellene gondolkodni néha egy ellenzéki képviselőnek, akár önnek is, hogy amit a kormánypártok ajánlanak, vagy amit letesznek az asztalra, az nem feltétlenül rossz. A konszenzuskeresésnek az is lehet az egyik oldala, hogy esetleg ön vagy önök is próbálják elfogadni azt, tehát szerintem ez oda-vissza működik. Egyébként nem egyszer fogadtuk el és gondoltuk meg az ön felvetéseit is, akár módosító javaslatokban is, legalábbis bizottsági szinten azokat támogattuk, de egyébként volt olyan is, ami meg is valósult utána, és a kormányzat is átvette.

(Jelzésre:) Kiss képviselő úr!

KISS LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr.

Nem tudom, mi szükség volt erre a magyarázkodásra. Amiről beszélni szeretnék, az néhány dolog. Az egyik, hogy én magam azt gondolom - és nemcsak szavakban gondolom azt, hanem valóság -, rajtam biztosan nem fog múlni az, hogy ez a nemzetpolitika egységes legyen, abban az esetben persze, ha ez valóban egységes nemzetpolitika. Ez azt jelenti, hogyha ezt a ma még elcsépelet fogalmat, mint a konszenzuskeresés, tovább boncolgatjuk, akkor világosan látszik az, hogy persze attól még, hogy valaki többen van, nem biztos, hogy igaza van. Ennek nyilván az ellenkezője is igaz, attól még, hogy valaki a kevesebben van, nem biztos, hogy igaza van.

Mindebből az következik számomra - ezt mindenkinek a figyelmébe ajánlom -, hogy próbáljon meg olyan attitűdöt kialakítani a másikkal szemben, hogy fontolja meg, amit mond. Ennyi. Ha valaki megfontolja, amit a másik mond, és megpróbálja ezt az értékelést sajátmagában rendezni, akkor azt gondolom, már előbbre vagyunk, mint korábban voltunk. Nem érzem azt, hogy ez a magyar politika minden gyakorlatának a része lenne, azért nem vagyok naiv, hiszen önök sem azok. Nem gondolom azt, hogy a jelenlegi magyar politikában akár csak számos esetben előfordulna ilyen magatartás, de nem vindikálom magamnak a jogot, szemben Szávay képviselőtársammal, hogy azt gondoljam, senki nem tud tanulni. Azt hiszem, mindenkinek saját magán múlik az, hogy a következő 4 évben hogyan és miként politizál, és attól függetlenül, hogy az elmúlt években, évtizedekben voltak olyan politikai gyakorlatok, amelyek a magam részéről egyébként elfogadhatatlanok a másik pártok politikai gyakorlatában, nem gondolom azt, hogy ez egyébként változatlanul fennállna, lehet, hogy a következő 4 évben más politizálásnak lehetünk a tanúi. Hasonlóképpen mindenki tanul, én is, mi is tanulunk. Ezért azt gondolom, legyünk egymással egy kicsit türelmesebbek, és ne feltételezzünk, ne vindikáljunk a másiktól eleve olyan dolgokat, amiket esetleg nem is vindikálhatunk.

Ilyen értelemben talán fontosnak tartom azt is, hogy egy ünnepi ülésen szerintem teljesen felesleges olyan vitákat folytatni, amiknek egyébként a helye az éves munkatervnél lenne. Lehet, a politikai tapasztalatlanságom oka az, hogy azt szeretem, hogyha mindent a maga helyében vitatunk meg, a maga rendje szerint vitatunk meg, de azt gondolom, ez nem tapasztalatlanság, hanem intelligencia, kultúra, gyerekszoba kérdése, ez meg valakinek vagy van, vagy nincs. Ilyen értelemben azt is fontosnak tartom elmondani, hogy a következőkben tehát, ha tudunk olyan politikai gyakorlatot folytatni, amely tényleg a közös értékeink mentén való együttgondolkodást fogja a mindennapokban megjeleníteni, szerintem akkor biztos, hogy jó irányban megy ez a bizottság. Itt nem gondolok arra, nincsenek extra igényeim, nem gondolom azt, hogyha benyújtok egy módosító indítványt, akkor a többségnek kutyakötelessége felállva, tapsolva ezt megszavazni, de azt kérem önöktől, tisztelt képviselőtársaim, hogy mind a szavaimat, mind a tetteimet, indítványaimat vegyék komolyan, és annyit legyenek szívesek, tegyenek meg - nemcsak a saját választóiknak, az országnak tartoznak ennyiben -, hogy nem úgy tekintik, mint egy kisebbségi véleményt. Ez igaz bármelyik kisebbségben lévő pártra, a Jobbikra, az MSZP-re, de a többi képviselői indítványra is, hanem úgy tekintik, mint egy olyan álláspontot, ami lehet, hogy kicsit más nézőpontból közelít az önök nézőpontjához képest, de hasonló célrendszerben szeretne dolgozni.

Hasonlóképpen érdemes a bizottság szerepfelfogásáról beszélni. Azt gondolom tehát, és ebben csatlakozom Szávay képviselőtársamhoz, hogy mindenképpen érdemes nemcsak arról beszélni egy kicsit a munkaterv kapcsán, hogy pontosan akkor január 8-án mi fog történni, hanem arról is, hogy a bizottság szerepfelfogásában az, ami eddig itt elhangzott az elnök úr és képviselőtársam polémiájában, ezt a fajta felfogást követi, vagy pedig egy más típusú felfogást követnek. Azt azonban szerintem minden képviselőtársamnak el kell fogadnia, hogyha a bizottság létszáma stabilizálódik, és állandóvá válik, akkor érdemes ezeket a

vitákat őszintén és érdemben kinyitni, ezért adjunk módot minden képviselőnek, aki esetleg csatlakozik, vagy változik a bizottságban arra, hogy megismerje ezeket a dolgokat.

Végezetül a külügyminiszter kapcsán azért érdemes azt felvetni, és a másik oldalról szeretném megközelíteni, hogy azt gondolom, önmagának, a bizottságnak az, hogy pontosan milyen minisztereket hallgat meg, akkor érdekes, amennyiben meghallgat minden olyan minisztert, akinek vannak nemzetpolitikai feladatai. Ha a kormánynek az a stratégiája, hogy a külügyminiszternek nincsenek nemzetpolitikai stratégiai feladatai, akkor nyilván a bizottságnak nem kell meghallgatnia a külügyminisztert, hanem ki kell mondani, Magyarország úgy gondolja, hogy a Külügyminisztériumnak nincsenek nemzetpolitikai feladatai. *(Szávay István: Helyes!)* Ha figyeltünk a parlamenti ülésen, akkor elhangzott az előterjesztő részéről a minisztériumok felsorolásánál az, hogy a Külügyminisztériumot egyfajta külgazdasági minisztériumi felfogás felé tolnák el. Ez egy abszolút valid értelmezése a külpolitikának, amellyel persze nem értek egyet, de ettől függetlenül ez nyilván egy érvényes megközelítés, azonban lássuk be, ez azzal jár, hogy akkor a Külügyminisztériumnak tehát nincsenek olyan feladatai, mint eddig voltak, nincsenek nemzetpolitikai feladatai. Nem mondom, hogy ördögtől való ez a gondolkodás, azonban azt gondolom, mondjuk ki, azért nem hallgatjuk meg a magyar külügyminisztert, mert nem tartozik a feladatkörébe az, amit mi a bizottságban meg kívánunk vitatni. Ezt szerintem azért érdemes megtenni, érdemes rögzíteni.

Ezért szeretném én is kérdezni az elnök urat, hogy ez a fajta szemlélet tükrözi-e ezt, hogy nem hallgatjuk meg a külügyminisztert, vagy más szemlélet tükrözi. Abban az esetben, ha ez megválaszolatlan marad, akkor tényleg azt kell hinnem, hogy a magyar külpolitika olyan irányban kezd el módosulni, a magyar külpolitikai gyakorlat és a közigazgatási gyakorlat olyan módon kezd el módosulni, ami nekem ebben a dologban nem fog tetszeni, de nyilván ez az én egyéni véleményem lesz, azonban azt javasolom, hogy erre az irányra mindenképpen térjünk ki.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

(Jelzésre:) Szászfalvi László képviselő úr!

SZÁSZFALVI LÁSZLÓ (KDNP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Néhány rövid megjegyzést szeretnék hozzáfűzni. Úgy látom, itt dialógus folyik az elnök úr és Szávay képviselő úr között. Javasolom, hogy egy sör mellett...

ELNÖK: Ez kezd bővülni. *(Derültség.)*

SZÁSZFALVI LÁSZLÓ (KDNP): ...egy sör mellett folytassák majd. Az elmúlt 4 évre én nyilván nem tudok reflektálni, nyilván ők jobban tudják, milyen munka folyt itt az elmúlt időszakban. Azt gondolom, azért a választáson a választópolgárok döntöttek erről. Természetesen lehet, hogy nem direkt módon a Nemzeti összetartozás bizottságának a munkájáról, de az elmúlt 4 évet mégis csak értékelték a választópolgárok, sőt nemcsak az anyaországban, hanem a határainkon túl élő közösségekben is, annak az aránya nyilván elég jól ismert mindannyiunk számára. Tehát azt gondolom, ez egy mérce, ez egy cezúra, ettől kezdődően, azt gondolom, nem az elmúlt 3-4 évvel kellene foglalkozni, hanem előre kell tekintenünk.

Én a konszenzus kérdéskörét csak úgy tudom elképzelni, hogy konkrét ügyek mentén beszélünk, tehát így általánosságban nem hiszem, hogy lehet a konszenzus kérdésköréről teoretikusan beszélgetni, konkrét ügyek lesznek, konkrét javaslatok lesznek, konkrét előterjesztések lesznek. Szávay képviselő úr tekintetében azt gondolom, hogy az elmúlt 4 évben nem a Nemzeti összetartozás bizottságának az

összefüggésében, de más területeken legalábbis még kormányzati szereplőként elég nyitott voltam, sok tekintetben még előre is léptünk konszenzussal bizonyos területeken. Tehát azt gondolom, konkrét ügyek mellett lehet erről beszélni, és akkor ki lehet alakítani mindenkinek az álláspontját, és azután lehet közelíteni egymáshoz. *(Szávay István bólogat.)*

Kiss képviselő úr jelezte, hogy itt az Egyebekben a pártok, illetve a pártszövetségek fejtsék ki a konkrét programjukat, illetve értékeiket. Azt gondolom, ebbe nem érdemes belemenni, erről nyilván lehet külön napirendeket, külön napokat is eltölteni. Azt gondolom, a mértékegység itt is az elvégzett munka és a cselekedeteink, az MSZP-n is ott van a cselekedeteinek a felelőssége és a következményei. Azt gondolom, minden párt tekintetében az elmúlt 25 év, az elmúlt iksz év cselekedeteit lehet mérce alá tennünk, és akkor majd nyilván meg fogjuk vitatni ezeket a kérdéseket.

Köszönöm szépen. Az Egyebekben pedig javasolom az elnök úrnak, hogy zárjuk be az ülést.

ELNÖK: Köszönöm szépen, én is szeretném bezárni.

A polémiánkról csak annyit, hogy mi szoktunk így polemizálni, és 90 valahány százalékban egyébként majdnem mindenben egyetértünk, de ez egy másik dolog.

(Senki sem jelentkezik.) Ha nincsen több hozzászólás, akkor mindenkinek megköszönöm, hogy eljött a bizottsági ülésre. További jó munkát kívánok, és amint tudunk a következő hétről pontos, végleges időpontot, azonnal fogunk szólni. Köszönöm szépen. Jó munkát kívánok!

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 32 perc)

Potápi Árpád János
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Bihariné Zsebők Erika és Gálné Videk Györgyi